

Kulturudvalget
KUU alm. del - Bilag 142
URU alm. del - Bilag 97
Offentligt

FOLKETINGET

Kulturudvalgets og Udenrigsudvalgets høring om Kultur og Udvikling

4. februar 2009 i Landstingssalen, Christiansborg

KOMPENDIUM AF
16. FEBRUAR 2009

Folketingets Kulturudvalg og Folketingets Udenrigsudvalg:
PROGRAM FOR HØRINGEN OM KULTUR OG UDVIKLING

Onsdag 4. februar 2009, kl. 9.00 – 12.30 Landstingssalen på Christiansborg

Formandskab for høringen: Karin Nødgaard (DF), Kulturudvalgets formand og
Naser Khader (UFG), Udenrigsudvalgets formand.

Kl. 9.00: Åbning

Karin Nødgaard: velkomst og introduktion til høring.

Kl. 9.05: 1. del – Introduktionsindlæg

Carina Christensen, kulturminister: kultur og udvikling

Ulla Tørnæs, udviklingsminister: kultur og udvikling

Ole Reitov, programchef, Freemuse, Freedom of Musical Expression: UNESCO-
konventionen – og dens gennemførelse.

Opklarende spørgsmål/svar

Kl. 9.45: 2. del – Konkrete indlæg med perspektiveringer

Jens Kåre Rasmussen, centerleder for Center for Kulturel Udvikling: CKU's
arbejde med kultur og udvikling

Bjarne Sørensen, ambassadør (Tanzania): Konkrete eksempler på kultur som
indsatsområde i udviklingssamarbejdet.

Henrik Hartmann, direktør Betty Nansen Contact: Contact i Palæstina

Sally Altschuler, forfatter (Dansk Forfatterforening): Børnebøger i Nepal og
Vietnam

Anders Stig Møller, chef, U-landssekretariatet: Kunst og kultur som øjenåbner

Opklarende spørgsmål/svar

Ca. kl. 10.55 – 11.15: Kaffe-vand-frugt mv. - pause (i vær. 1-133)

Kl. 11.15: 3. del – Refleksioner over indlæggene

Michael Metz Mørch, direktør, Bikubenfonden/BG-fonden: Perspektiver for kunst
og kultur i en mørk tid

Bjørn Førde, direktør, UNDP Governance Center/Oslo: Udfordre 5 myter om
kultur og diversitet

Henning Camre, formand for den danske UNESCO Kommissions Kulturudvalg:
UNESCO, film og udvikling

Leif Lønsmann, direktør, Danmarks Radio, medier og udvikling

Kl. 12.15: Politiske kommentarer

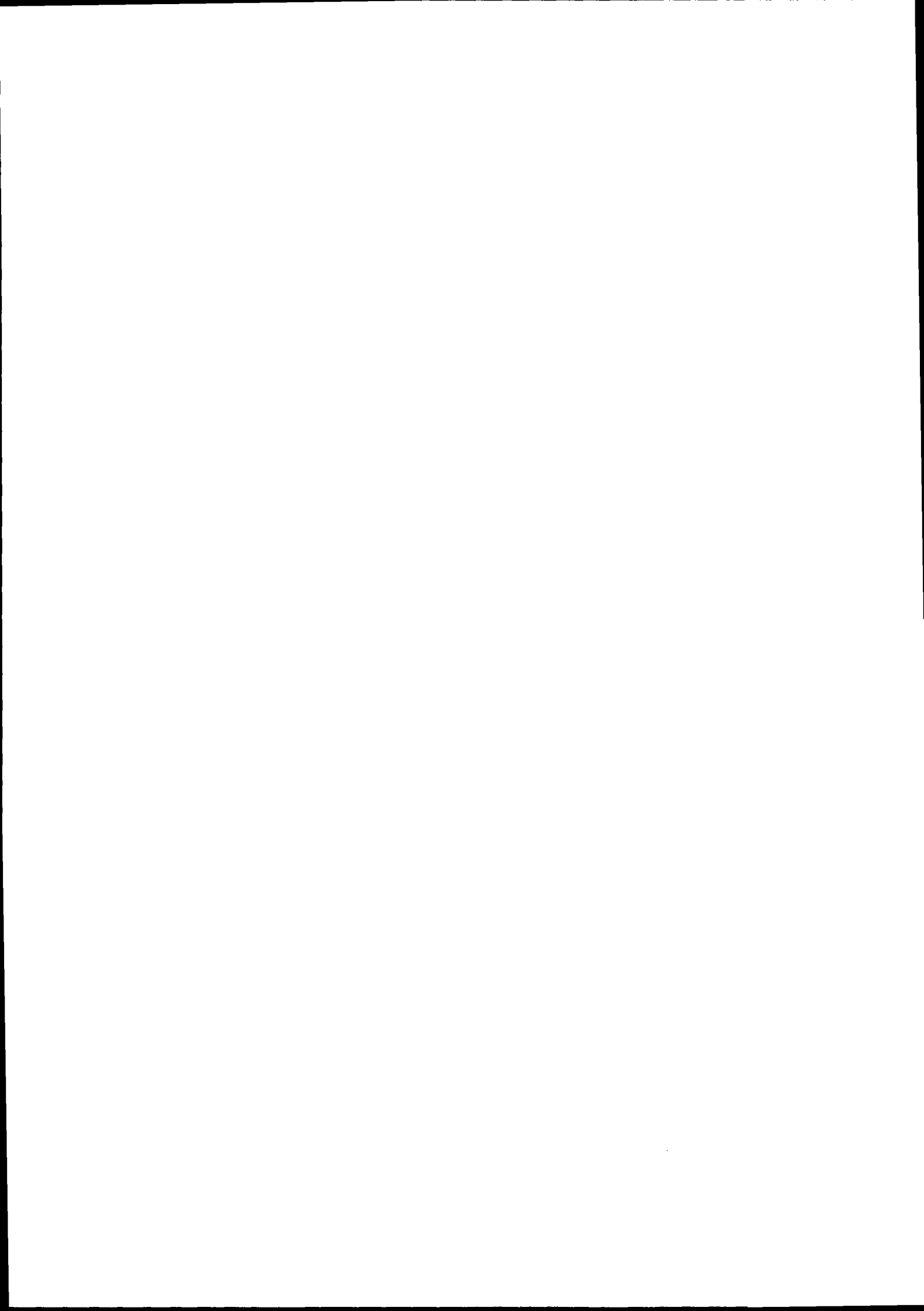
Troels Christensen (V) og Mogens Jensen (S) opsamling af politiske vinkler.

Kl. 12.25 – 12.30: Afslutning

Naser Khader: Afrunding og afslutning af konferencen.

Oversigt over baggrundsdokumenter (bagest i kompendiet):

- 1. Udvalgenes pressemeddelelse om høringen**
- 2. Henvisninger til 3 radioprogrammer, der blev udsendt i dagene efter høringen.**
- 3. UNESCO's konvention om beskyttelse og fremme af de kulturelle udtryksformers mangfoldighed. Paris 2005.**
- 4. Udenrigsministeriet: Kultur og udvikling – strategi og retningslinjer. Danida 2002.'**
- 5. Freemuse m. fl. (red. Ole Reitov): VISAS / the discordant note – A White Paper on visa issues, Europe & artist's mobility. Danmark 2008.**
- 6. International Network for Cultural Diversity, INCD (Ole Gerlach-Hansen: Oversigt over baggrundsmateriale).**
- 7. Oversigt: Tilmeldte til høringen (godt 150 deltog)**

Kultur og Udvikling

Karin Nødgaard talepunkter til:

Høring i Landstingssalen 4. februar 2009, kl. 9-12.30

- Velkommen. Jeg vil gerne som formand for Folketingets kulturudvalg på vegne af Folketingets Udenrigsudvalg og Kulturudvalg byde velkommen til denne høring om kultur og udvikling.
- Vi er ca. 160 personer til stede på Christiansborg i dette historiske lokale, Landstingssalen, og hjerteligt velkommen til en forhåbentlig indholdsrig formiddag, der måske kan påvirke udviklingen fremover, hvis vi alle bringer noget med herfra i dag.
- En særlig velkomst og tak skal de mange oplægsholdere have, der har prioriteret at komme her, både fra nær og fjern, med et oplæg. Det ser vi meget frem til at lytte til, og lade os inspirere af.
- Vi er også i udvalgene meget glade for at udviklingsministeren og kulturministeren

har sagt ja tak til vores invitation til at komme med dagens to åbningsoplæg.

- Hele denne høring optages til TV, således at vi forhåbentlig kan give en masse seere en indholdsrig udsendelse, men også en udsendelse, der vil engagere mange af jer derude ved skærmen. Udsendelsen vil blive vist på DK4 lørdag den 7. februar kl.13 og genudsendes på mandag. Man kan også se den via Folketingets hjemmeside www.ft.dk, hvor den kan følges lige nu.
- Det har længe været et ønske for Folketingets Kulturudvalg og Folketingets Udenrigsudvalg at afholde denne konference om kultur og udvikling.
- Danmark har tiltrådt UNESCO-konventionen om kulturel mangfoldighed og det er en international aftale om kulturelt samarbejde, som er godkendt af Folketinget.

- Vi ønsker at denne aftale bliver brugt, og vi vil med denne høring give et ekstra skub for at få aftalen om kulturelt samarbejde ført ud i virkelighedens verden.
- For Kulturudvalget og i Udenrigsudvalget er det vigtigt, at vi fremover får styrket kulturvinkelen i udviklingspolitikken – Det vil sige, at kultur fremover skal ind i vores bistands- og udviklingsprojekter i den 3. verden – i de lande vi støtter og samarbejder med.
- Det er ikke ukendt, at kunst og kunstnere kan åbne nye døre og måske endda fjerne gamle barrierer. Der er mange barrierer i de enkelte fattige lande mellem forskellige befolkningsgrupper og også barrierer mellem rige lande og fattige lande. Kunst kan her blive brobygger og barrierenedbryder.
- Fattige lande kan naturligvis ikke prioritere kunstinitiativer og kunststøtte på samme niveau, som vi gør i Danmark, men forhåbentlig kan også fattige landes

udvikling fremmes ved at medtage kulturvinklen. Og vi kan i Danmark fremme kunstpolitikken ved evt. at omprioritere vores støtte til fattige lande, så en lidt større del af de midler vi i forvejen bruger på udviklingshjælp, bruges på kulturprojekter

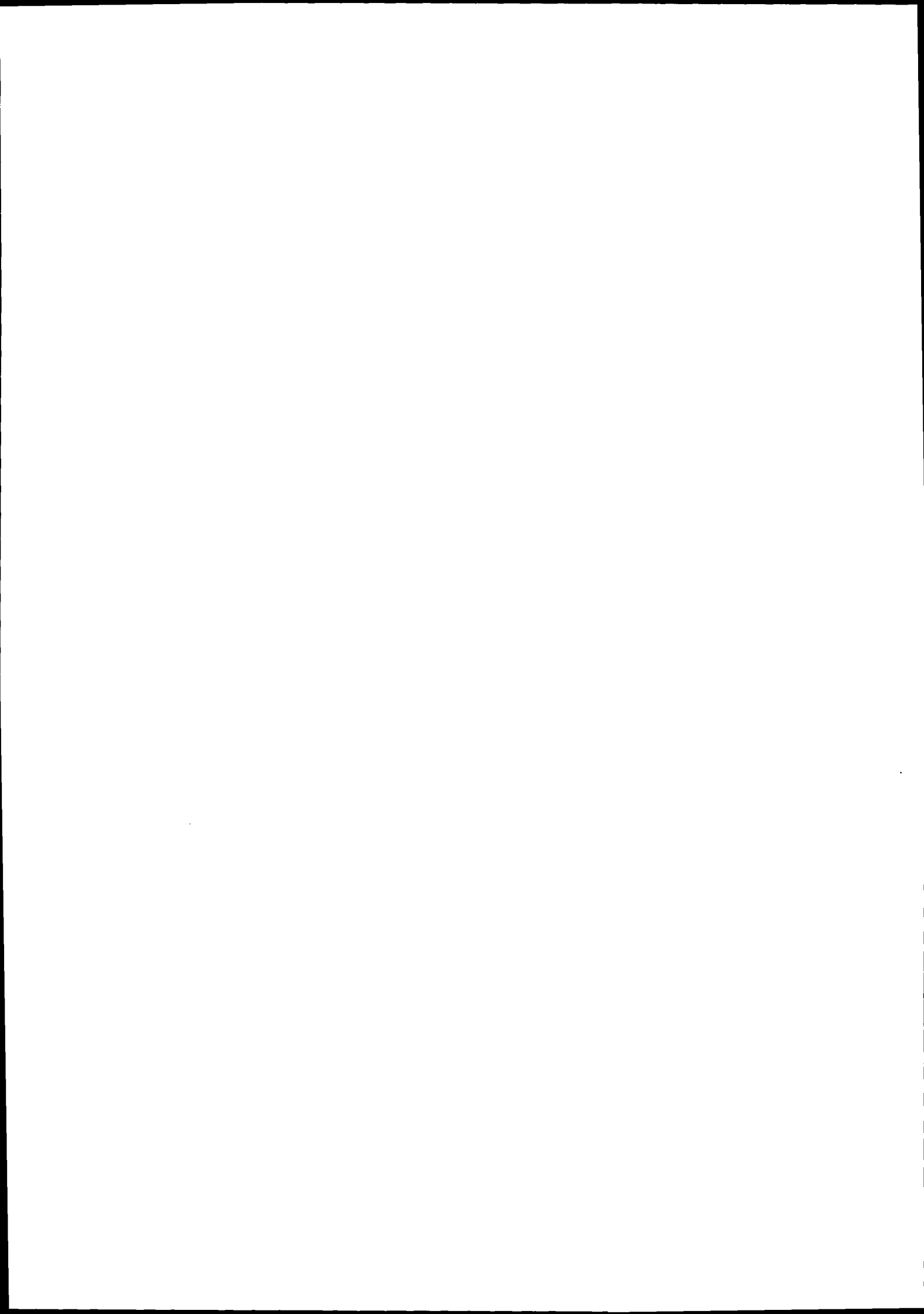
- Det kan være inspirerende for danske kunstnere og tredjelandes kunstnere at mødes og eventuelle fælles kulturprojekter kan give dansk kultur og tredjelandes kultur gensidige gevinster.
- Om høringens opbygning vil jeg sige:
- Vi har tre runder med oplægsholdere, jf. programmet. De første to runder afsluttes med opklarende spørgsmål fra to ordførere, Troels Christensen og Mogens Jensen. Sidst på formiddagen breder vi diskussionen ud, så andre udvalgsmedlemmer, oplægsholdere og også i et vist omfang tilhørere i salen kan komme med spørgsmål.

- Første del har tre intro-indlæg, først kommer kulturministeren og så udviklingsministeren. Dernæst et oplæg om UNESCO-konventionens tilblivelse af Ole Reitov, der er programchef i Freemuse (Freedom of Musical Expression)
- Anden del starter med et oplæg fra Jens Kåre Rasmussen, chef for Center for Kultur og Udvikling, der er centralt placeret i realiseringen af dagens hovedtema, hvilket de to udvalg gerne vil sige mange tak for. Dernæst får vi et konkret oplæg fra "frontlinjen" af Bjarne Sørensen, der er Danmarks ambassadør i Tanzania.
- Herefter følger tre konkrete "sektor" oplæg, der tager udgangspunkt i hver deres konkrete kulturvinkel. For denne del står teaterdirektør Henrik Hartmann, forfatter Sally Altschuler og chef for U-landssekretariatet Anders Stig Møller.
- Efter en kort kaffepause, kommer vi kl. 11.15 til Tredje del, der måske er den mere reflekterende del. Oplægsholderne her er:

- direktør for Bikubenfonden/BG-fonden
Michael Metz Mørch
 - direktør for UNDP (Development Program)
Governance Center i Oslo Bjørn Førde
 - formand for den danske UNESCO
Kommissions Kulturudvalg Henning
Camre og
 - musikchef i Danmarks Radio Leif
Lønsmann.
- Disse oplægsholdere kommer med egne indspark, men også med væsentlige kommentarer til oplæggene vi har hørt i 1. og 2. del. Her håber vi, at der bliver god tid til at besvare spørgsmål fra udvalgsmedlemmer og meget gerne fra salen.
 - Til sidst kommenterer Troels Christensen (V) og Mogens Jensen (S), en række politiske vinkler ud fra dagens indlæg og debat, og Formanden for Udenrigsudvalget vil afslutte konferencen.
 - Naser Kahder og jeg vil lede konferencen. Vi vil opmuntre oplægsholderne til at holde

korte oplæg i henhold til det vi har aftalt med hver enkelt af jer på forhånd, så der bliver god tid til at stille opklarende spørgsmål og ikke mindst udfordrende spørgsmål, der kan afklare problemer og dilemmaer i dagens emne og klarlægge fremadrettede strategier, som fremmer kulturelementet i udviklingssammenhæng.

- Og så vil jeg gerne give ordet til dagens første taler: Kulturminister Carina Christensen. Værsgo talerstolen er din.

Kulturministerens TALE ved udenrigsudvalget og kulturudvalgets høring om kultur og udvikling den 4. februar 2009

Kultur og udvikling er en spændende og vigtig konstellation.

Derfor vil jeg gerne sige tak til Kulturudvalget og Udenrigsudvalget, fordi I har taget initiativ til at arrangere denne høring.

Høringen rammer lige ned i hjertet af UNESCOs konvention om kulturel mangfoldighed.

Nemlig at kulturpolitikken og udviklingsarbejdet arbejder sammen på tværs.

UNESCO konventionen vender både indad og udad.

Konventionen sikrer de enkelte landes ret til at have en national kulturpolitik.

Samtidig forpligter den os til at fremme et rigt, varieret og mangfoldigt kulturliv over hele verden.

I dag skal først og fremmest handle om den udadvendte del.

UNESCO konventionen om kulturel mangfoldighed er udarbejdet i lyset af globaliseringen.

For en vellykket globalisering er afhængig af, at vi bevarer verdens mangfoldighed.

Hvis en kultur ikke kender sig selv, er det umuligt at berige og inspirere hinanden.

Og det er UNESCO konventionen med til at sikre.

Konventionen giver os en særlig forpligtelse til at støtte udviklingslandenes bestræbelser på at fremme kulturel mangfoldighed.

Og kulturel mangfoldighed har stor betydning for de fundamentale menneskerettigheder, for fred og for udvikling.

Der er derfor ingen tvivl om, at kultur og udvikling hænger nøje sammen.

Når kultur indgår strategisk i det internationale bistandssamarbejde, er det naturligvis Udenrigsministeriet og udviklingsministeren, som er de centrale spillere.

Men også hos os i Kulturministeriet findes der konkrete samarbejdsprojekter med udviklingslandene.

Og så vidt jeg kan vurdere, vil der blive flere af dem fremover.

Og Danmark samarbejder med udlandet på mange måder og niveauer.

Kunstrådet støtter den internationale udveksling af kunstnere. Og samarbejder med CKU – Center for Kultur og Udvikling - om kulturprojekter i udviklingslande.

På den måde spiller institutioner og initiativer jo heldigvis også sammen på tværs af vore ministerier.

Lad mig bruge børneteateret som eksempel.

I 2008 arbejdede Kunstrådet og CKU sammen om en række aktiviteter i forbindelse med regentparrets statsbesøg i Tanzania.

Programmet indeholdt bl.a. en forestilling, som instruktøren Jacques Matthiessen lavede sammen med børn fra Dar Es Salaams slumkvarterer.

Netop børneteateret er et af de kulturområder, hvor der er en meget livlig international udveksling med udlandet.

En organisation som Assitej Danmark – der er en den danske afdeling af den internationale organisation for teater for børn og unge Assitej - er et vigtigt bindeled mellem danske og udenlandske børneteatre.

Det er fantastisk flot, at Dansk og Svensk Assitej sammen har vundet værtskabet for verdenskongressen for børneteater i 2011.

Projektet støttes af Fonden til markedsføring af Danmark.

Og det bliver spændende at se København og Malmø myldre med børneteater fra hele verden.

Kunstrådets Scenekunstudvalg yder støtte til 'Passepartout theatre productions' internationale arbejde, som først og fremmest foregår i udviklingslande.

Og Scenekunstudvalget yder også tilskud til en række teatres deltagelse i internationale festivaler.

Som eksempel kan jeg nævne Teatret Lampes deltagelse i en festival i Lahore i Pakistan i efteråret 2007.

Og så er der jo C:NTACTs projekt i Palæstina, som Henrik Hartmann selv vil fortælle om senere i dag.

Når kulturudveksling er bedst, bidrager den til interkulturel dialog og forståelse.

Kunsten har en særlig evne til at åbne op for dialog og skabe fælles oplevelser og indtryk på tværs af kulturer.

UNESCO konventionen om kulturel mangfoldighed bliver kaldt kulturens grundlov.

Konventionen har på rekordtid fået stor global opbakning.

Og den er nu blevet ratificeret af 94 lande.

Men det konkrete UNESCO-samarbejde om konventionen er stadig ikke helt på plads.

Det mellemstatslige udvalg har lavet udkast til retningslinjer for implementeringen af en række af artiklerne i konventionen.

Men arbejdet er ikke færdigt endnu.

Strukturen omkring den internationale fond for kulturel mangfoldighed – som er rettet specifikt mod udviklingslande – er heller ikke helt på plads endnu.

For internationalt samarbejde tager tid!

Ikke mindst når så mange lande skal blive enige.

Men arbejdet med at udarbejde spilleregler for det konkrete samarbejde bevæger sig heldigvis fremad.

EU-samarbejdet var en drivende kraft, da konventionen skulle på plads.

Og EU er også en aktiv spiller i implementeringsarbejdet.

Et par af de nyeste initiativer er:

Media Mundus, der er Kommissionens forslag om at oprette et program for audiovisuelt samarbejde med branchefolk fra tredjelande.

Der er nemlig ingen tvivl om, at den audiovisuelle sektor spiller en stor rolle i forbindelse med gennemførelsen af Konventionen om kulturel mangfoldighed.

EU-kommissionen har også indbudt til et stort seminar i begyndelsen af april med overskriften "Culture and Creativity as Vectors of Development".

Seminaret arrangeres inden for rammerne af det såkaldte ACP-EU samarbejde, der består af EU og en gruppe af afrikanske, caribiske og stillehavsstater.

Ambitionen er at formulere anbefalinger for det fremtidige samarbejde på kulturområdet.

Så selv om de formelle spilleregler ikke er helt på plads, har EU-samarbejdet taget en række konkrete initiativer.

Initiativer, der skal fremme kulturel mangfoldighed og den interkulturelle dialog.

Og det kan vi andre også gøre.

Civilsamfundet tillægges en grundlæggende rolle i konventionen om kulturel mangfoldighed.

Efter min mening skal initiativerne basere sig på frivillighed og gensidighed.

Og altså ikke tage form af statslige direktiver.

Nogle efterspørger ellers mere håndfaste initiativer og styringsmekanismer.

De har spurgt mig, om det ikke er på tide at skrive forpligtelser ind i de statslige kulturinstitutioners resultatkontrakter.

Men jeg er ikke sikker på, at det er den vej vi skal gå.

Det internationale kultursamarbejde indgår efterhånden som en helt naturlig del af mange kulturinstitutioners arbejde.

Og det er godt.

Men måske kunne vi inspirere hinanden til et bredere syn på det internationale samarbejde?

Måske kunne kulturinstitutionerne inspirere hinanden til at finde nye, utraditionelle samarbejdspartnere?

Der er nemlig utallige muligheder.

Både når det gælder det interkulturelle samarbejde udadtil og indadtil.

I regeringen ønsker vi en større kulturudveksling med omverdenen – også udviklingslande.

Regeringen vil i løbet af 2009 udarbejde en strategi for, hvordan kunststøttesystemet yderligere kan være med til at styrke internationaliseringen.

Og jeg vil gerne tage skridt til en dialog med vores kulturinstitutioner om, hvordan vi kan samle vores erfaringer.

Sådan kan vi inspirere andre til aktiviteter, der fremmer kulturel mangfoldighed og dialog. Og få svar på:

Hvilke initiativer der allerede findes?

Om der er nye på vej?

Og hvordan vi kan drage glæde af hinandens erfaringer?

Alle lande - som har ratificeret konventionen om kulturel mangfoldighed - skal rapportere om opfølgningen på konventionen i 2011.

Lad os sætte processen i gang.

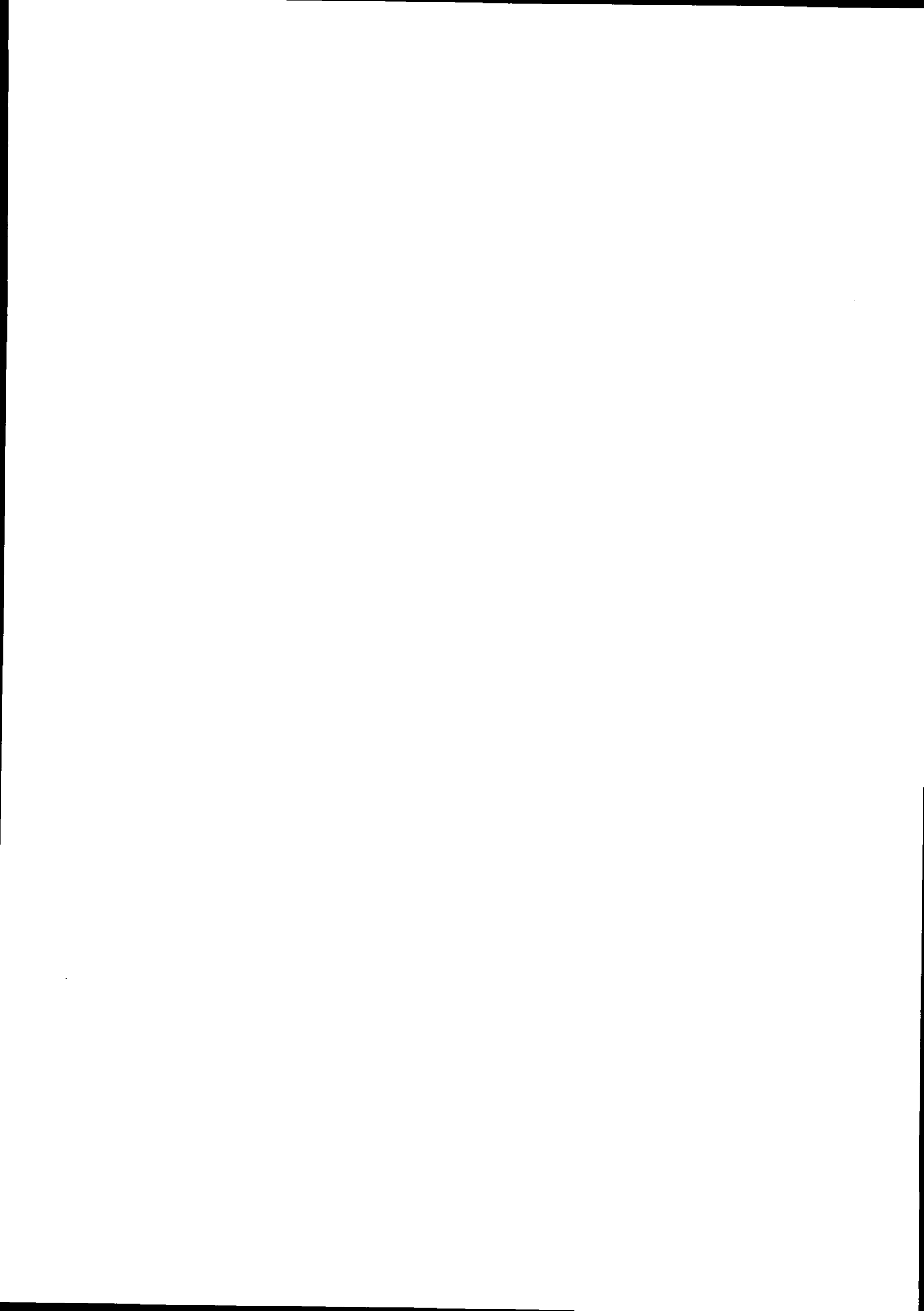
Her til sidst vil jeg gerne nævne en begivenhed, som vil glæde mange af jer.

Jeg forventer, at Danmark i 2009 tiltræder UNESCOs konvention om den immaterielle kulturarv.

Dermed yder vi endnu et bidrag til anerkendelsen af udviklingslandenes kulturelle udtryksformer.

Internationalt kultursamarbejde er helt afgørende for at fremme kulturel mangfoldighed - både nationalt, regionalt og globalt.

Og hermed giver jeg bolden videre til det udviklingspolitiske ben. Ordet er dit Ulla (Tørnæs).

- Det talte ord gælder -

**Udviklingsministerens indlæg
på Kulturudvalgets og Udenrigsudvalgets
høring om Kultur og Udvikling den 4. februar 2009 i Landstingssalen.**

Lad mig starte med at takke for invitationen til at deltage i denne høring i dag. Det glæder mig, at Folketingets Kulturudvalg og Udenrigsudvalget har valgt at se nærmere på, hvordan det danske udviklingssamarbejde følger op på UNESCO-konventionen om kulturel mangfoldighed, og jeg er glad for at få lejlighed til at belyse, hvordan vi arbejder med at inddrage den kulturelle dimension i udviklingssamarbejdet.

Kultur er en vigtig byggesten i ethvert samfund. Kulturel udfoldelse kan skabe en særlig mellemfolkelig kontakt og kan være brobygger mellem mennesker. Kulturel udveksling kan fremme indsigt, dialog og forståelse. Kulturel udveksling kan åbne døren for andre fortolkninger af teksten og kan bane vejen for den mentale rummelighed, der kan hindre fysiske sammenstød.

Med andre ord er kulturelt kendskab og forståelse vigtige forudsætninger for at undgå konflikter og finde fælles løsninger på problemer. Politiske og økonomiske virkemidler gør det ikke alene. Men tingene hænger sammen. For kulturel mangfoldighed og et levende kulturliv er også betinget af fred og frihed, respekt for menneskerettighederne samt velstand og udvikling. Det er det, vi arbejder på at sikre – også gennem dansk udviklingsbistand.

Målsætningen for dansk udviklingspolitik er at fremme bæredygtig udvikling og at bekæmpe fattigdom. Men udviklingsprocesser er komplekse og knytter sig ikke blot til økonomiske og sociale faktorer. De handler om menneskelig udvikling og dermed i lige så høj grad om værdier og holdninger og om selvforståelse og socialt samspil – og om historisk og kulturelt betingede omstændigheder.

Elementerne i UNESCO konventionen om kulturel mangfoldighed er allerede en del af den danske udviklingspolitik. Dette afspejles også i den danske kulturstrategi fra 2002.

I den danske bistand har vi valgt at fokusere på at fremme kulturel diversitet. For en målrettet indsats for at styrke og bevare den kulturelle mangfoldighed i et samfund kan modvirke marginalisering af etniske og religiøse mindretal og kan mindske spændinger mellem forskellige grupper. At fremme kulturel mangfoldighed på grundlag af menneskerettighederne er et led i en samlet strategi for at bekæmpe fattigdom - for at fremme fattige og marginaliserede gruppers deltagelse i samfundsudviklingen.

Kultur er ikke kun vigtigt i mødet mellem folk men også for at bevare en identitet og overleve som folk. Globaliseringens stigende informationsstrømme domineres først og fremmest af den vestlige kultur. Dette er med til at sætte andre kulturer under pres. Udviklingslandenes muligheder for at udnytte globaliseringens gevinster forudsætter også en kulturel selvbevidsthed i de

fattige lande og en gensidig kulturel respekt mellem folk. Også derfor er kultur en nødvendig del af udviklingssamarbejdet.

Regeringen støtter en række civilsamfundsorganisationer, der arbejder med fremme af oprindelige folks rettigheder. Herved er vi med til at understøtte marginaliserede gruppers kultur og bevare deres kulturelle særpræg.

På det praktiske plan er en bedre forståelse af den kulturelle dimension nøglen til en mere effektiv bistand. For den mest bæredygtige udviklingsbistand tager afsæt i en forståelse – ikke nødvendigvis accept eller blåstempling – af lokale og nationale traditioner og sædvaner og i et kendskab til, hvordan samfundet fungerer.

Den danske kulturstrategi gennemføres i et tæt samarbejde med vores partnere i samarbejdslandene. Kultursamarbejdet må som alt andet udviklingssamarbejde tage udgangspunkt i de enkelte landes behov og nationale prioriteter. Det er alfa og omega for at sikre lokalt ejerskab og bæredygtige indsatser.

Vi arbejder også tæt sammen med Center for Kultur og Udvikling. Centret er med til at skabe en oprigtig interesse og respekt i Danmark for kunst og kultur fra udviklingslandene og med til at skabe kulturudveksling for at fremme gensidig forståelse og inspiration mellem udenlandske og danske kunstnere. Derudover medvirker centret til at inddrage kultur i det danske udviklingsarbejde, men det vil Jens Kåre Rasmussen [centerleder for CKU] selv få lejlighed til at fortælle mere om senere i dag.

Der har været en stigende interesse hos vores samarbejdspartnere for at udbygge samarbejdet på kulturområdet, og vi har i øjeblikket kulturprogrammer i 9 af vores programsamarbejdslande. Det er nyttigt for dem at få støtte til at bevare deres specielle kendetegn og udvikle deres kultur og måden de formidler den på. Men det er også nyttigt for Danmark at bidrage til at skabe en platform, hvor dygtige danske og udenlandske kunstnere kan mødes og udveksle færdigheder baseret på partnerskab og ligeværd – det er værdier, som står centralt i det danske samfund, og som vi gerne vil være med til at fremme globalt.

Lad mig give et par eksempler på indsatser, som vi støtter i vores partnerlande:

I Vietnam har den danske ambassade i samarbejde med Center for Kultur og Udvikling etableret en Kultur- og udvekslingsfond. Fonden skal styrke unge vietnamesiske kunstneres muligheder for at eksperimentere og udfolde sig kunstnerisk. Men herudover støtter fonden fælles kunst- og kulturarrangementer med vietnamesiske og danske kunstnere og bidrager dermed til at fremme den mellemfolkelige forståelse og den gensidige inspiration mellem Vietnam og Danmark.

Kulturprogrammet i Vietnam støtter desuden opbygningen af de vietnamesiske kulturinstitutioner. Dermed får vietnamesiske børn adgang til en bedre kunstuddannelse i grundskolen, ligesom de etniske minoriteters mulighed for kulturel udfoldelse støttes.

I Bolivia har samarbejdsaftaler mellem danske kulturpersonligheder og bolivianske partnere bidraget til udvikling af boliviansk kunst. I det fremtidige arbejde vil der komme yderligere fokus på fremme af dialog og respekt og på oprindelige folks rettigheder.

Kultursamarbejde med Mozambique er et tredje eksempel. Mozambique har blandt andet en spændende musisk tradition og en stor talentmasse, men beskyttelsen af ophavsrettigheder er dårlig, og musikerne har ikke gode muligheder for at udvikle og udbrede deres musik. Det vil vores samarbejde være med til at lave om på. Vi vil blandt andet støtte bedre faciliteter for indspilning og udvikling af ikke-kommerciel musik og undervisning i traditionel musik i grundskolerne.

I Syrien ser vi på muligheden for i samarbejde med Gøglerkolen i Århus at fremme cirkus og hip hop træning for børn og unge i palæstinensiske og irakiske flygtningegrupper i landet. Cirkus og hip hop er velegnet til at bryde fordomme og bygge bro mellem forskellige grupper. Træningen skal afsluttes med forestillinger i lokalområdet, og processen skal lære de unge at stille skarpt på deres personlige ressourcer og udvikling frem for på deres problemer.

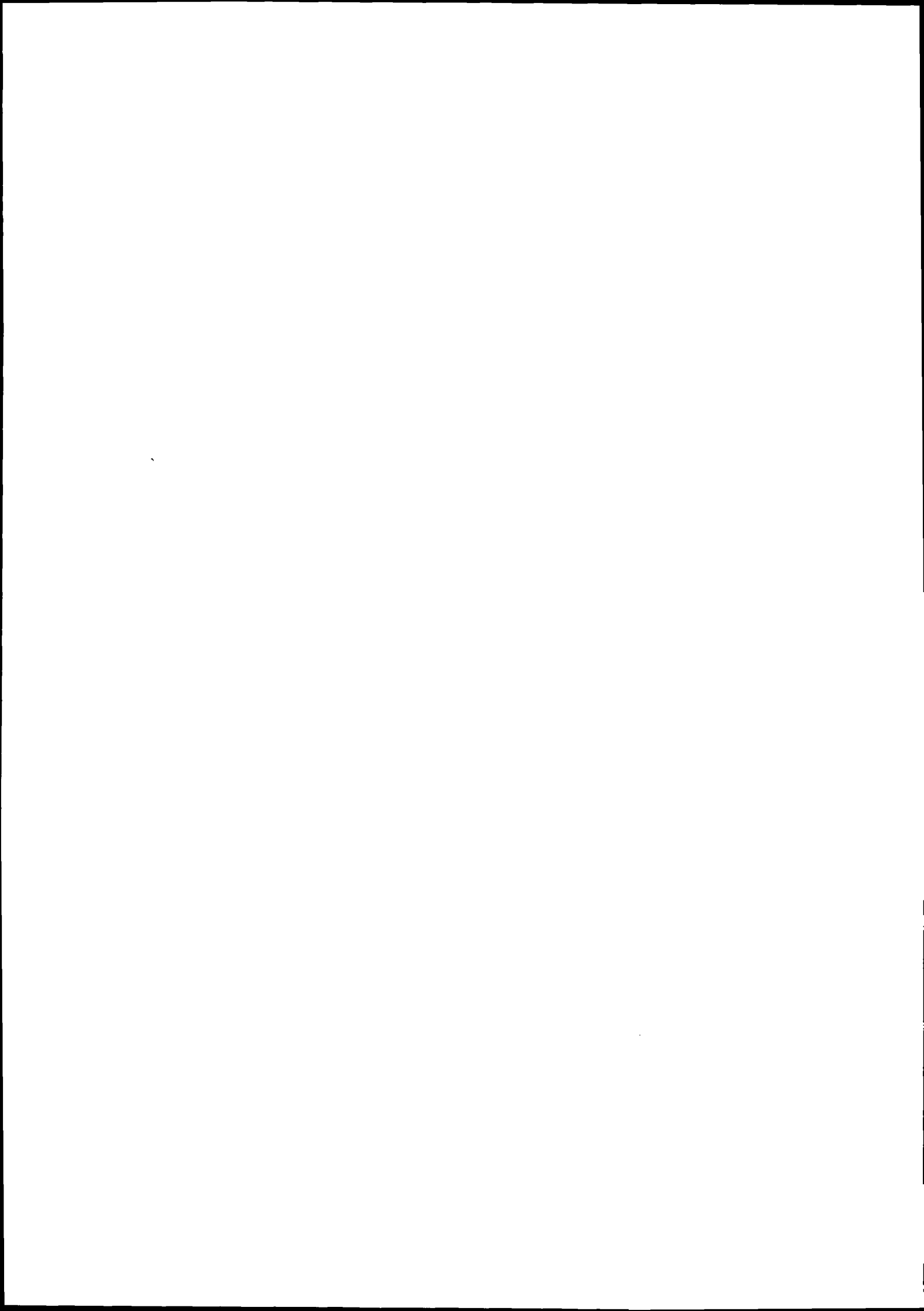
Under Det Arabiske Initiativ er der etableret partnerskaber mellem danske og mellemøstlige aktører inden for medier, film og andre kulturelle områder. Danske organisationer er dermed involveret i direkte dialog og samarbejde med mellemøstlige partnere. Hermed bidrager de aktivt til at fremme dialog,

tolerance og gensidig forståelse mellem Danmark og mellemøstlige lande og til at støtte igangværende reformprocesser i landene.

Og det er også dét, UNESCO konventionen handler om – inddragelse af ikke-statslige aktører i arbejdet med at fremme kulturel mangfoldighed - både i de rige lande og i udviklingslandene.

Fra dansk side gør vi allerede en betydelig indsats for at fremme den kulturelle mangfoldighed via udviklingssamarbejdet.

Høringen i dag er en oplagt lejlighed til at høre andres bud, til at samle gode erfaringer og til at drøfte nye veje. Jeg håber, debatten vil give os et godt afsæt til det fortsatte arbejde med konventionens målsætninger også inden for de overordnede rammer af regeringens udviklingspolitik.

Ole Reitovs intro til Freemuse-hvidbogen

Hvorledes omsættes Unesco konventionens principper om stateres ret til at føre kulturpolitik på egen jord og dens forpligtelser til at yde fortrinsbehandling til udviklingslandenes kulturudvikling og kulturindustrier?

Ole Reitov vil kort opsummere konventionens principper samt komme med konkrete bud på, hvorledes konventionen kan implementeres i praksis.

Reitov er senest forfatter til en Europæisk rapport om "visumproblemer, kunstneres mobilitet og Europa." <http://www.freemuse.org/sw30346.asp> x)

Rapporten, som indeholder konkrete forslag til harmoniseringer og administrative forbedringer af de nuværende systemer er bl.a. blevet meget positivt modtaget af den svenske migrationsminister, Tobias Billström.

Baggrund:

Ole Reitov har fulgt konventionens tilblivelse siden det internationale kulturministtermøde i Stockholm 1998. Først som kulturjournalist for DR, derefter som aktiv medspiller i udformningen af konventionen som projektrådgiver ved CKU og endelig som aktør i implementeringsfasen i samarbejde med Det Europæiske Kunstnerråd. Reitov organiserede for CKU i 2002 den første nordiske konference om konventionen.

x) se annex

UNESCO KONVENTIONEN - OG DENS GENNEMFØRELSE

'Folketinget vedtog i dag at bevilge en milliard kroner til beskyttelse og fremme af de kulturelle udtryksformers mangfoldighed.'

Tænk, hvilken sensation, det ville være, at høre sådan en nyhed i morgenradioavisen.

Forestil Jer, hvor meget kultursektoren kunne lave for sådan en milliard.

Og tænk, hvordan Danmark på få minutter ville bevæge sig op som en supersværvægter i den internationale kulturliga, hvis vi et kort øjeblik turde tænke tanken, at vi satsede en milliard.

Men nu er vi jo ikke til møde om bankpakker eller vejforbedringer.

Vi er i afdelingen for gode hensigter, gode viljer og som der står indledningsvis i Unesco konventionen *'overbevist(e) om, at kulturelle aktiviteter, varer og tjenesteydelser både har en økonomisk og en kulturel side, og derfor ikke må behandles som værende udelukkende af kommerciel værdi'*

Unesco konventionen stiller ikke så mange krav, lige bortset fra artikel 16, der taler om fortrinsbehandling af udviklingslandene.

Og den artikel skal vi forstå det på den måde, at vi garanterer ulandene fortrinsbehandling, fordi mange andre artikler i konventionen giver Danmark og de andre rige lande ret til yde fortrinsbehandling overfor deres egen kultursektor.

En købmand ville kalde det – noget for noget princippet.

Vi yder noget, fordi det giver os selv nogle rettigheder, som i handelsteknisk sammenhæng ellers ville kaldes konkurrenceforvridning.

Konventionen sikrer nemlig, at Danmark - som de fleste ved - kan fortsætte med at give fortrinsbehandling til danske forfattere i forhold til biblioteksafgifter.

Vi kan fortsætte med at yde en særlig produktionsstøtte til dansk filmproduktion, og vi kan særbehandle dansk musik i udbuddet på Danmarks Radio.

Og indtil andet er besluttet, så kan komponisternes forvaltningsselskab KODA hvert år, fratække 10 pct. af nettoindtægten til sociale og kulturelle formål - de såkaldte nationale midler.

Fordi vi særbehandler vore egne kulturelle udtryk, så forpligter vi os også til at leve op til artikel 16's ord om, at de *'udviklede lande skal facilitere den kulturelle udveksling med udviklingslande ved at give deres kunstnere og øvrige kulturarbejdere samt deres kulturelle varer og tjenesteydelser fortrinsbehandling ved hjælp af passende institutionelle og retlige rammer.'*

I den danske oversættelse er konventionstekstens ord *'shall facilitate'* godt nok blevet oversat til, at de udviklede lande *'letter den kulturelle udveksling'*, men lad det nu ligge – det kan juristerne og kulturlivet diskutere senere.

Hvordan gør vi så det?

Ja, egentlig kan vi jo begynde med at se på, hvad vi selv har gjort, og hvorfor vi har gjort det. Vi har særlige kulturstøtteordninger, fordi vi ved, at et bredt udbud af dansk litteratur, film, musik osv. ellers ville have meget vanskeligt ved at udvikle sig og konkurrere på rene markedsvilkår.

Vi ved, at det kræver offentlig støtte, hvis vi vil have et mangfoldigt dansk kulturliv. Og derfor bevilger vi penge til opera, teater, nationalmuseum, biblioteker og public service. Men de penge findes ikke til rådighed i de fleste udviklingslande, og det er her, vi med konventionen i ryggen ikke blot kan, men faktisk også forpligter os til at yde støtte.

Lad mig blot nævne nogle få eksempler på, hvad vi kunne gøre.

I de seneste par årtier har udviklingslandene bidraget med betydelige værker indenfor musik, litteratur og film.

Ved at yde øget økonomisk tilskud til oversættelse af litteratur fra udviklingslandene – og her mener jeg ikke kun litteratur skrevet på engelsk, men alt fra malayalam og kinesisk til fulani, swahili, spansk eller fransk, så kunne vi ikke alene bidrage til vores egen adgang til kulturel mangfoldighed, men også medvirke til, at gode forfattere i disse udviklingslande fik adgang til et nyt og større marked.

Man kunne ligefrem tænke sig, at vi tolkede artiklen om fortrinsbehandling af udviklingslandene således at forfattere fra udviklingslandene, som har bøger stående på danske biblioteker, ligefrem fik del af biblioteksafgiften.

Man kan også forestille sig, at vi yder særlig støtte til at lave danske undertekster til film fra udviklingslandene og dermed underletter filmenes adgang til danske biografer og medier.

Og man kan på musikkens område forestille sig at give tournestøtte til musikere fra udviklingslandene.

Og vi kunne tænke så stort, at en sådan støtte ikke kun blev givet til at tournere i Danmark, men også i udviklingslandene selv.

Vi har også en forpligtelse til at gøre det smidigere for kunstnere og kulturarbejdere fra udviklingslandene at komme hertil. Det ligger i tråd med artikel 14 og 16, der jo bl.a. taler om, at vi skal indføre passende foranstaltninger, der kan lette adgangen for udviklingslandes kulturelle aktiviteter, varer og tjenesteydelser.

I dag er europæiske visumregler og deres manglende uniformitet en voldsom hindring for kulturudvekslingen. Og desværre beskrives mange europæiske ambassader og konsulators behandling af kunstnere som inkompetent og arrogant.

Det kan kun løses ved at relevante ministerier samarbejder ligesom landene må samarbejde på EU plan for at finde bedre løsninger.

Jeg skal ikke gå i detaljer, men bl.a henvise til den rapport, som min egen organisation, Freemuse, har udarbejdet i samarbejde med bl.a det Europæiske Kunstnerråd.¹

Da jeg till dagligt arbejder med musikere og komponisters ytringsfrihed, så lad mig i den forbindelse nævne, at det betyder noget, når censurerede kunstnere får lettere adgang til det europæiske marked. For nogle er det helt afgørende for økonomiske og kreative overlevelse; og ved at lette deres adgang hertil lever vi op til såvel artikel 16 som artikel 2.

For artikel 2 fastslår jo tydeligt, at:

'kulturel mangfoldighed kan kun beskyttes og fremmes, hvis menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder, f.eks. ytringsfriheden, og individets mulighed for frit at vælge kulturelle udtryksformer er garanteret.'

Og det er den - som vi ved - hverken i Kina, Iran eller Zimbabwe

Den artikel skal vi også benytte os af, når vi er i dialog eller i forhandling med regimer, som undertrykker deres kulturarbejdere og civilbefolkning.

Det er ikke nok, at Danmark giver støtte til udbredelse og beskyttelse af pressefrihed. Vi bør også yde aktiv og økonomisk støtte til fremme og beskyttelse af den kunstneriske ytringsfrihed.

Jeg skal ikke trætte Jer med et langt katalog af ideer, for det er nok vigtigere, at I, der skal beslutte den videre gang i dette, tager stilling til, hvorledes I vil inddrage civilsamfundet – og herunder kulturorganisationer i det kommende arbejde, som der også lægges op til i konventionens artikel 11.²

Det er helt nødvendigt, at civilsamfundet er med til at udvikle, vurdere og evaluere de indsatser, som Danmark nu – forhåbentlig allerede fra i morgen – beslutter sig for at arbejde videre med.

Og det er nødvendigt at opgradere såvel danske kulturinstitutioner som danske ambassaders kompetence på kulturområdet. Man kan f.eks stille krav til Nationalmuseet og de kunstneriske uddannelsesinstitutioner at de inkorporerer konventionens artikel 12 , der vil *'styrke den offentlige sektors strategiske og administrative kapacitet i de offentlige kulturinstitutioner gennem udveksling af kulturarbejdere på internationalt plan og deling af bedste praksis'*

Det kræver i nogle tilfælde penge og uddannelse – men for nogle institutioners vedkommende er der i virkeligheden kun tale om at de skal omprioritere og opprioritere , og det koster ikke nødvendigvis penge.

¹ Reitov/Hjorth: Visa / the discordant note. A white paper on visa issues, Europe & artists' mobility.(2008) Kan downloades fra www.freemuse.org

² Artikel 11 :

'Parterne anerkender civilsamfundets grundlæggende rolle i forbindelse med beskyttelse og fremme af de kulturelle udtryksformers mangfoldighed. Parterne tilskynder civilsamfundet til at deltage aktivt i deres bestræbelser på at opfylde denne konventions målsætninger.'

Det samme gælder skole- og gymnasieuddannelserne.

Man kan stadig forlade et dansk gymnasium uden at have læst en eneste bog af en afrikansk eller asiatisk forfatter og uden at have få tilbudt en indføring i andre musikkulturer.

Tænk hvilken rigdom, tænk hvilken mangfoldighed verden byder på – hvis vi ellers er nysgerrige og orker tage imod den - og formidle den.

Jeg har ved et tidligere møde om konventionen foreslået at man indfører 'mangfoldighedskontrakter.'

Staten stiller i dag meget præcise krav til Public Service medierne om produktion og formidling af dansk kultur. Og det siges i kulturministeriets public service kontrakt med Danmarks Radio, at DR *'skal styrke danskernes viden om og forståelse for den verden, der omgiver Danmark, internationale forhold samt andre kulturer og synspunkter.'*

En kommende resultatkontrakt kunne stille mere specifikke krav til at opprioritere formidlingen af udviklingslandene kulturudbud i de primære kanaler og ikke mindst, at Danmark Radio i sin redegørelse beskrev, hvorledes man har opfyldt en sådan forpligtelse.

For det betyder noget, at der gives plads til fremragende film fra udviklingslandene på DR eller TV2. Det betyder noget, at man hører de store musikere fra f.eks. Afrika på P.3 og P.2 i primetime, og at denne musik bliver formidlet af personer med indsigt og nysgerrighed.

'Must carry' principper kan ligeledes med konventionen i baghånden indføres på teleselskabernes kabelanlæg, udbuddet kan udover kvantitet også godt måles på kvalitet og mangfoldighed.

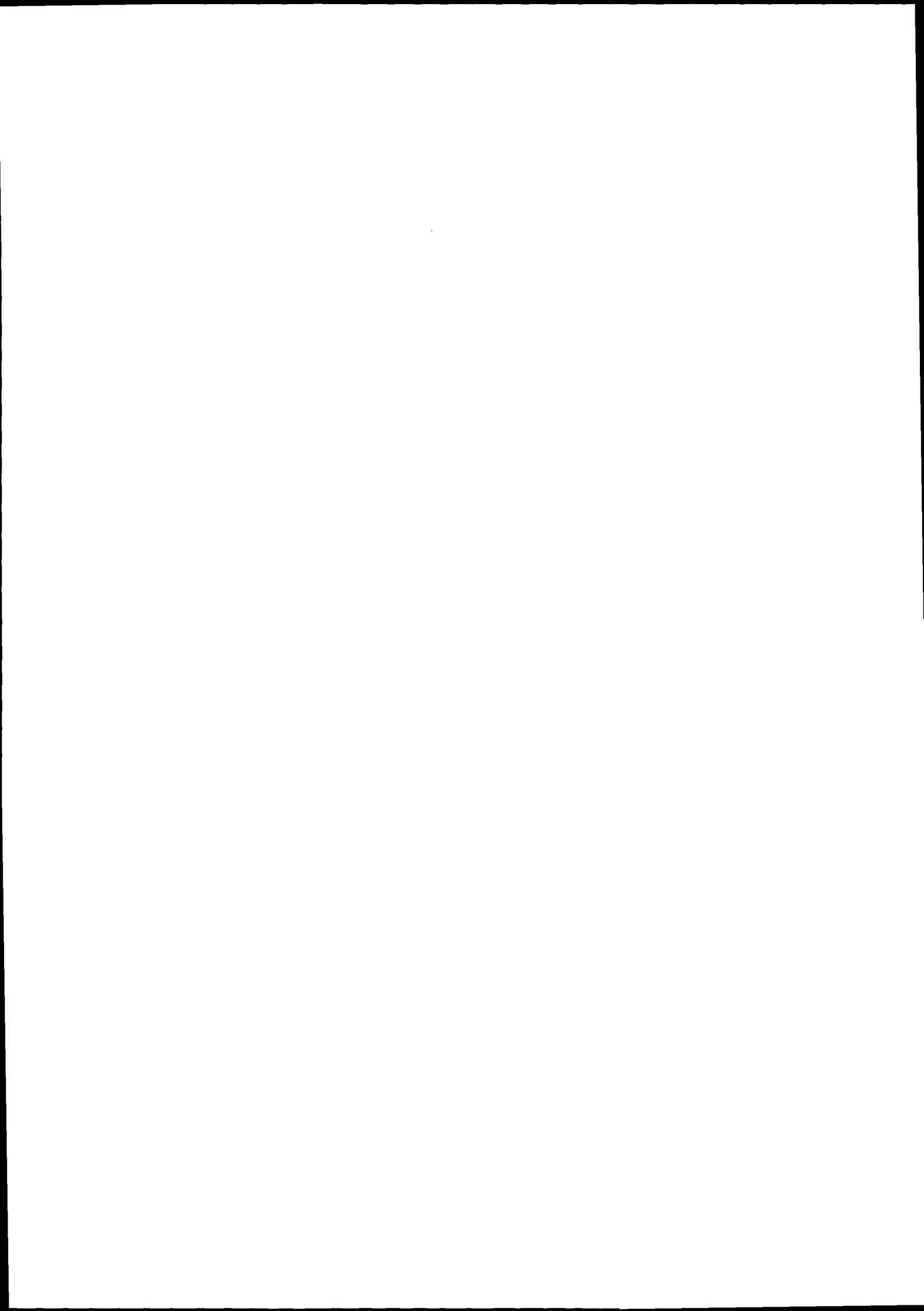
Lad mig afslutningsvis opfordre til, at vi nu bruger kræfterne på at udvikle de 'gode eksempler' eller 'best practices' som det også kaldes.

Jeg har peget på nogle få områder, og vil til slut også opfordre til at I –politikere - som de seneste uger har været nødt til at stille milliarder til rådighed for finanssektoren, også er parate til at stille - i det mindste - nogle millioner ekstra til rådighed for denne vigtige konventions gennemførelse.

En ekstra fond, hvor 2/3 del af finansieringen stilles til rådighed af staten og 1/3 af institutioner, regioner, kommuner eller organisationer, vil kunne stimulere udviklingen af 'de gode eksempler.'

Og mon ikke der sidder en del her i salen fra civilsamfundet, som har nogle bud på, hvad vi kan gå i gang med.

Tak for jeres opmærksomhed

Indlæg af Jens Kåre Rasmussen, Centerleder, Center for Kultur og Udvikling

Høringsmøde om gennemførelsen af Konventionen om Kulturel Mangfoldighed

Landstingsalen, 4. februar 2009

Kære formænd for Folketingets Kulturudvalg og Udenrigsudvalg,

Kære udviklingsminister og kulturminister, mine damer og herrer,

Tak for et godt initiativ, hvor kulturudvalget og udenrigsudvalget sammen drøfter gennemførelsen af Konventionen om Kulturel Mangfoldighed. Det er godt at de to udvalg sætter sig sammen, når et område går på tværs af deres faglige ansvarsområder. Det må og skal være tegn på vilje til samarbejde, til nytænkning og på politisk vilje at gå nye veje på tværs af politiske og faglig grøfter. Hvor der er en vilje, er der en vej. Jeg håber, at høringen kan være med til at sikre fortsat opmærksomhed om Danmarks gennemførelse af Konventionen.

Det er et vigtigt skridt fremad, at Konventionen er trådt i kraft. Men det betyder ikke, at problemerne er løst. Det betyder, at vi har en ramme og en platform at diskutere udfra. Netop som vi gør i dag. I mit indlæg fokuserer jeg på det bilaterale udviklingssamarbejde og især på Center for Kultur og Udviklings arbejde.

Danidas 'Kultur og udviklingsstrategi' fra 2002 er på mange måder en rigtig god strategi. Strategien understreger at forståelse af lokale kulturer og sociale relationer er centrale, når målet er fattigdomsbekæmpelse. For det andet at indarbejdelse af kulturaktiviteter i udviklingsprogrammer øger kvalitet og virkning. For det tredje at målrettede kulturaktiviteter øger evnen i de lokale samfund til f.eks. at bearbejde spørgsmål om forandring og identitet samt til at skabe forståelse og

respekt mellem befolkningsgrupper. Hvor vilkårene er svære, kan kunst og kultur være med til at skabe rum for arbejde med ytringsfrihed og demokratisering.

Problemet er at omsætte strategien i praksis. Der er ingen krav om, at kultur skal med i udviklingsaktiviteterne. Der er ingen krav om kultur i de resultatkontrakter, som Udenrigsministeriet indgår med bistandsambassaderne. Man kan tage kultur med, når man har lyst. Jeg ved godt, at der i udviklingssamarbejdet er mange hensyn. Der er det overordnede hensyn om fattigdomsbekæmpelse. De tre tværgående hensyn om menneskerettigheder & demokrati, kønsaspekter og miljø. Herudover er der de såkaldte tematiske hensyn, hvoraf kultur blot er et af en række. Man kan ikke have det hele med i hver aktivitet. Men det er ofte kulturhensynet, der bliver fravalgt.

Hvordan arbejder Center for Kultur og Udvikling så med at få kultur ind i udviklingssamarbejdet? Centret spiller en vigtig rolle i Danmarks arbejde med at opfylde sine forpligtelser i forhold til Konventionen, selv om der heldigvis også foregår aktiviteter, hvor vi ikke er involveret. Centrets arbejde med kulturdimensionen har været i gevaldig vækst i de sidste år. Der var slet ingen samarbejdsaftaler med danske ambassader for tre år siden, men nu har vi gang i 9 lande. Det drejer sig om Vietnam, Bolivia, Ghana, Nepal, Afghanistan, Mali, Palæstina, Mozambique og Tanzania - og flere er på vej. Vi arbejder også med regionale kulturprogrammer i Afrika og Mellemøsten.

Hvad gør centret så i praksis? I første omgang tager vi ud på en rådgivningsmission, hvor vi ser både på muligheder for at inddrage kultur i de store bistandsprogrammer og på mulighederne for at oprette et særligt kultur og udviklingsprogram. Og kulturinstrumenter bruges faktisk allerede i de store sektorprogrammer inden for f.eks. sundhed, drikkevand og uddannelse. Forumteater og hørespil i radioen bruges for at oplyse og få folk til at ændre adfærd om hiv/aids eller hygiejne, når

der arbejdes med drikkevand. Men man tænker ikke på disse aktiviteter som kultur. Mit budskab er, at dette arbejde kan gøres endnu bedre og mere systematisk, ikke mindst ved at inddrage professionelle lokale kunstnere. Så i praksis kommer vi med en række ideer til sektorprogrammerne i forbindelse med rådgivningsmissioner. Langt hen ad vejen handler det ikke om flere penge, men om at bruge dem bedre. Kunst gør bistanden bedre – det er ikke luksus. Ideerne præsenteres for ambassaden og andre partnere, men når vi forlader landet, er det svært med opfølgningen. Ude på ambassaderne er de pressede, så ingen kritik af dem. Men vi skal finde måder at følge op og hjælpe. Det er i de store programmer at hovedparten af bistandsmidlerne bruges. Her kunne et politisk signal være nyttigt. Systemet er jo meget lydært.

Det går nemmere med at få startet målrettede mindre kultur- og udviklingsprogrammer. Hvor ambassaderne før var skeptiske, vil de nu gerne. De har finansielle midler, men begrænsede administrative ressourcer til den slags små programmer. Vi fik et gennembrud, da vi udviklede modeller, hvor Centret inden for Danidas regler kan hjælpe med at administrere kultur- og udviklingsprogrammer. Reglerne er ikke enkle, så vi snor os, så godt vi kan. Fra vores egne begrænsede midler giver vi også et bidrag til programmerne. Bevillinger under 5 mio. kr. fra ambassadernes decentrale bevillingskompetence kan udelukkende bruges på lokale udgifter, så her er vores bidrag særlig vigtigt, fordi vores bidrag gør det muligt at inddrage danske kulturpartnere. Ambassadør Bjarne Sørensen fra Tanzania, Henrik Hartmann fra Betty Nansen Contact og Sally Altschuler fra Dansk forfatterforening vil lidt senere i dag komme med eksempler på den type samarbejder.

Den øgede vægt på public diplomacy har også skærpet ambassadernes interesse. Når filminstruktør Per Fly deltager i juryen i en filmfestival i Kathmandu, afholder workshops med nepalesiske filminstruktører og viser 'Bænken' er det public diplomacy, som batter noget. Her er kontakt til

andre end de traditionelle målgrupper for diplomatiet, og der præsenteres et nuanceret billede af Danmark. Et andet eksempel. I Ghana støtter vi etableringen af et kulturhus med øvelokaler og studier for unge musikere og er samtidig med til at arrangere en musikfestival for nye, upcoming talenter. Dette indebærer bl.a. et samarbejde med Roskilde festivalen i Danmark. Samtidig er en række kendte danske musikere og producere, bl.a. rapperen Zaki, gået ind i projektet på frivillig basis for at hjælpe med at styrke musikmiljøet i Ghana. Det er en meget kærkommen håndsrækning - den øger kvaliteten i projektet og er samtidig med til at skabe øget respekt og interesse for Danmark og dansk kultur i Ghana. Der er efterspørgsel. Den ene ambassadør vil ikke stå tilbage for den anden. Hun vil også have et kulturprogram med besøg af danske kunstnere, der gennem samarbejde med lokale kunstnere viser et Danmark med en stærk og dynamisk kultur. Men hun er bange for, hvor megen administrativ involvering det kræver af en allerede overbebyrdet ambassade.

Hvordan ser et kultur og udviklingsprogram så ud? Typisk løber det over 3 år og har et budget på mellem 3,6 til 7 mio. kr. Der er 4-6 partnerskabsprojekter med danske kunstnere og kulturinstitutioner, hvor nøglen er kapacitetsopbygning og længerevarende samarbejde. Herudover er der en række mindre, helt lokale kulturprojekter.

En udfordring er, at de få danske ildsjæle, der allerede arbejder med udviklingslandenes kultur hurtigt får fuldt op at gøre i kulturprogrammerne. Der er behov for at trække flere ind. Det er fint med kunstnere, der er frie fugle, men vi vil også gerne inddrage danske kultur- og uddannelsesinstitutioner. For nogle danske kultur- og uddannelsesinstitutioner er det en begrænsning, at deres mandat har klar fokus på Danmark. Ansatte som synes, at det vil være spændende at yde en indsats i forbindelse med et kulturprojekt i et udviklingsland kan have svært ved at få lov til det. F.eks. er der stor interesse for dansk film og filmuddannelse, men det er svært for Den Danske Filmskole at afse lærerkræfter til længere varende samarbejder. På den anden side

tænder Det Danske Filmmuseum på et samarbejde med filmarkivet i Mali og kan godt finde lidt personale ressourcer. Vi må så finde på nye måder og samarbejdskonstellationer. Vi giver ikke sådan lige op. Programmerne har ikke råd til konsulentlønninger, men lønkomensation er mulig. Måske vi kan friste Kulturministeriet med en rolle som døråbner for institutionerne under deres ressort?

Alt i alt må man sige, at der er sket en del de seneste år på dette område. En række samarbejder er kommet i gang med nye midler fra bistandssamarbejdet og en række danske kulturpartnere er blevet inddraget i længere varende samarbejder. Overslagsmæssigt løber de ekstra midler til kultursamarbejde op i mindst 16 mio. kr. om året. I en udviklingsbistandssammenhæng er det et beskedent beløb. I dansk kultursammenhæng er det måske ikke helt småpenge. Men lad der ikke herske tvivl om, at midlerne gør en stor forskel for kulturlivet ude omkring i de enkelte lande, hvor midler til kultur er endog meget knappe. Vi er glade og stolte for interessen og efterspørgslen fra de danske ambassader og lokale kulturaktører og for hver enkelt ekstra bevilling, der kommer til kulturområdet.

Foruden arbejdet på kultur og udviklingsområdet, som jeg lige har beskrevet, arbejder vi også med kulturudveksling og de forhåbentlig velkendte Images-festivaler. Det sker med midler fra Centrets rammebevilling fra udviklingsbistanden på 14 mio. kr. om året. Beløbet har været det samme siden 1998. Vi bruger ca. 3,5 mio. kr. pr. år på kulturudveksling. Det ikke mange penge, men kulturudvekslingen spiller en vigtig rolle. Størstedelen bruges til at støtte at samtidskunst fra udviklingslandene kan opleves af den danske befolkning. Kunstnere og kunst kommer til Danmark og gensidige kunstneriske møder og inspiration opstår. Danske kunstnere kan også få støtte til at rejse ud. Men så er det et krav, at de ikke alene præsenterer deres kunst, men f.eks. samarbejder med kunstnere ude eller afholder workshops eller masterclasses med lokale kunstnere.

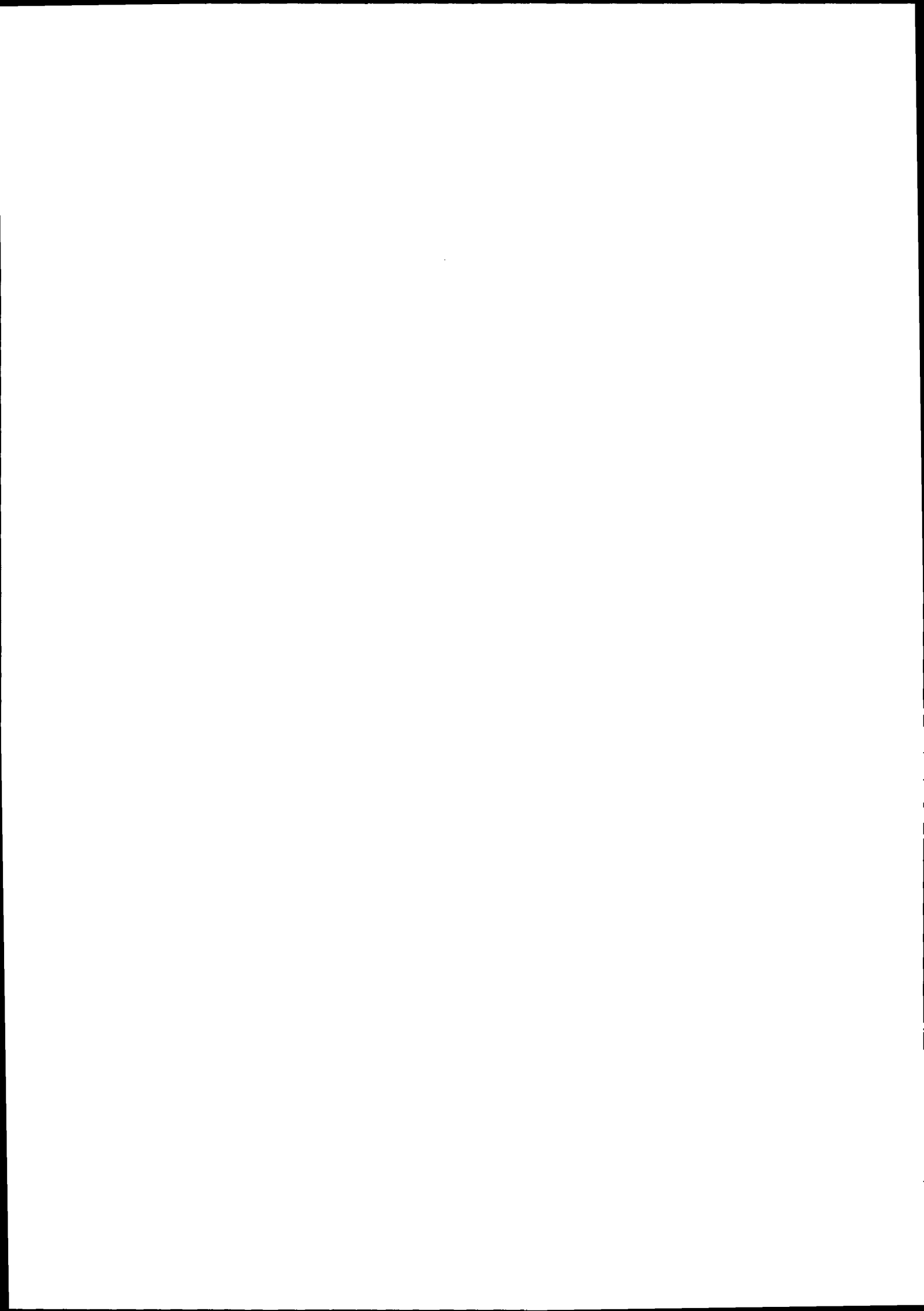
Den næste Images-festival løber af stablen i september 2010. Formålet er at lave et fyrtårn, der gør det muligt for danskerne at opleve samtidskunst fra udviklingslande. At opleve hvordan det bobler og hvordan kunsten udtrykker de store forandringer, der sker i udviklingslandene. Festivalens titel vil jeg ikke røbe her. Det vil ske ved et arbejdsseminar i Kødbyen den 4. marts, hvor mere end 20 kulturoperatører fra udviklingslande vil møde danske kulturoperatører og kunstnere for at udvikle ideer til festivalen. Samtidig vil en udstilling af videokunst fra Afrika, der er planlagt i samarbejde med Dak'art biennalen for afrikansk samtidskunst blive åbnet. Jeg håber, at jeres nysgerrighed er blevet vakt.

Behovene er store, mulighederne er mange. Der er en stigende erkendelse af, at kunst kan være med til at skabe fredelig forandring. Der er efterspørgsel ude fra kulturinstitutioner og kunstnere fra udviklingslandene og fra de danske bistandsambassader. Der er stigende interesse fra danske kunstnere og kulturinstitutioner i Danmark for hvad der rør sig i den bredere verden uden for de etablerede kunstcentre – I den forbindelse i øvrigt tak for gode initiativer til Kunstrådet og Kunststyrelsen. Der er en fortsat nysgerrighed for udviklingslandenes kultur fra forskellige, brede grupper i Danmark, der via rejser og elektroniske medier har fået vakt interessen. Danmark yder allerede nu et godt bidrag til opfyldelse af konventionen for kulturel mangfoldighed, men meget mere kan gøres. Lad mig nævne tre områder. For det første er der brug for at få bedre hul på brugen af kultur i de store programmer i udviklingssamarbejdet. Det handler ikke om flere midler, men om at bruge pengene bedre, men det kræver en opsøgende indsats, som der skal skabes rum for. For det andet skal der findes en løsning, så der er bedre muligheder for at inddrage danske kulturpartnere i aktiviteterne, også når der er tale om mindre programmer finansieret af ambassadernes decentrale bevillingskompetence. Endelig skal vi nu spare op til at gennemføre Images-festivaler hvert tredje

eller fjerde år. Det er store mellemrum og det ville være dejligt, såfremt det ville være muligt at at lave festivalen hvert andet år.

Til allersidst. Jeg håber, at dette møde med de to folketingsudvalg leder til nytænkning og samarbejde. Jeg håber på politisk vilje til at Danmark skal gøre endnu for, at konventionen om kulturel mangfoldighed ikke bare bliver et stykke papir, men omsættes til praktisk handling. Måske til øget samarbejde mellem de to udvalg? Når der er politisk vilje, kan vi andre gøre meget.

Tak.

Bjarne H. Sørensen, Ambassadør i Tanzania: Konkrete eksempler på kultur som indsatsområde i udviklingssamarbejdet

Kulturudvalgets formand, fru Karin Nødgaard (DF)

Udenrigsudvalgets formand, hr. Naser Khader

Kulturminister, fru Carina Christensen

Udviklingsminister, fru Ulla Tørnæs

Mine damer og herrer.

I et land, som Danmark, med ressourcer, kan man tillade sig en filosofisk tilgang til kultur og kunst. Ja, man kan vel nærmest sige at have det som en livsstil. Man kan udtrykke sig (inden for lovens rammer!) uden at tænke over konsekvenserne; man lever, og får måske endog støtte til det. Påvirkning af landets udvikling bliver dynamisk.

I et fattigt udviklingsland, som Tanzania, er prioriteterne anderledes. Den kreative proces har trange kår, når det første, man må tænke på, er mad på bordet. Som kunstner må man fokusere på overlevelse for at udtrykke sig, inden man tænker på at udtrykke sig for at overleve. Samfundet har derfor ikke samme mulighed for dynamisk påvirkning fra kunsten, som f.eks. det danske.

Som bekendt lever vi i den Globale Landsby, hvor vi konstant må forsøge at forstå hinanden, sameksistere med respekt for hinanden for hele tiden at udvikle os, udveksle ideer og gøre forretning med hinanden på en fredelig måde. Vi må reducere frygten for det ukendte og lære af hinandens forskelligheder.

Derfor hænger kultur og udvikling sammen. Derfor er det altafgørende, at kunst og kulturmiljøet udvikles med respekt. Et behov som de også, måske netop, har i udviklingslandene, så de bliver i stand til at formidle budskaber, påvirke udviklingen og indgå i den dialog, som medvirker til at skabe et dynamisk samfund.

Plads til kulturen i bistandssamarbejdet

Derfor er det vigtigt at vi også har kulturindsatser i vores bilaterale bistand.

Kulturen er i øjeblikket beskedent prioriteret af den tanzaniske regering. Sidste år blev der afsat ca. 25 millioner DKK til kultur ud af det samlede statsbudget på ca. 28 milliarder DKK. Dermed udgør kultur lige under 0,1 % af statsbudgettet. Et billede der gælder i mange udviklingslande. Den bilaterale støtte til kultur fra donorer er imidlertid ikke registreret i dette tal. Så det reelle tal er noget større. Til sammenligning udgør kulturen i Danmark ca. 1 % af statsbudgettet.

Sammen med de øvrige donorer i Tanzania deltager vi i en fælles donorkoordineringsgruppe for kultur, hvor vi arbejder på at få regeringen til at anerkende kulturdimensionen i udvikling. Og at prioritere den.

Med udgangspunkt i UNESCO's konvention om beskyttelse og fremme af de kulturelle udtryksformers mangfoldighed, [Artikel 14], besluttede vi på ambassaden at støtte det kreative arbejde, som udføres af kunstnere i Tanzania, samt udvikle og sikre vilkårene for kunstproduktion i Tanzania.

Vort program i Tanzania

Der er mange måder at fremme kulturelle aktiviteter på og hvert land har sin egen historie og baggrund.

I Tanzania har Sverige gennem en årrække støttet Bagamoyo College of Arts og bygger nu et kulturhus som skal rumme et teater; tyskerne har Goethe Instituttet; franskmændene Alliance Francais, Briterne British Council og russerne Russiske Kulturcenter.

Danmark gør det også forskelligt fra land til land. I Damaskus har vi Det danske Kulturinstitut. I Kairo valgte vi at fokusere på dialog som omdrejningspunkt for kulturelle aktiviteter, administreret af det Dansk-Egyptiske Dialog Institut forankret hos en stor mediekoncern.

Da vi for ca. et år siden gik i gang med et nyt kulturprogram i Tanzania, som er Danmarks største programsamarbejdsland, var det naturligt for os at anvende udviklingsbistanden i vores tilgang. Vigtigt for os er det, at det foregår i dialog, og gerne med udveksling mellem vore to lande så tanzaniske kunstnere eksponeres for danske måder at gøre tingene på, og omvendt.

Vi har konsulteret en række kunstnere og prominente meningsdannere samt kulturministeriet i Tanzania. Efter individuelle konsultationer og rundbordsdiskussioner, stod det klart, at det som Tanzania bl.a. ønskede at prioritere i kulturen sammen med Danmark var: at arbejde kreativt med børn; have et sted at være som kunstner; have et sted at optræde og endelig forstå forretnings og ledelsesvinklen af kulturen.

I samarbejde med kulturlivet i Tanzania har vi sammensat et program med fire indsatsområder:

1: Børn som skabere – kreative aktiviteter, lige fra musik og tegninger til dans og akrobatik, efter skoletid med børn i alderen 10 – 14 år.

2: Art Space – et frirum, arbejdssted og udstillingssted for unge talentfulde kunstnere og designere. I stil med FABRIKKEN for kunst og design.

3: En mobil platform/scene – som kan bringe kunsten rundt i alle hjørner af Tanzania, der i øjeblikket ikke eller kun i ringe grad eksponeres.

4: Kunst og kulturforvaltning – uddanne unge tanzaniske kulturformidlere og kunstnere i bedre forståelse for ledelse og for at se mulighederne for forretning i kunst og kultur; som et element i at styrke kapacitet for kulturproduktion og – udbredelse.

Eksponering og udveksling er kernebegreber i at skabe kulturel udvikling. Fokus for programmet er derfor at skabe en platform og et frirum, hvor Tanzanias befolkning kan blive eksponeret for kunst, og hvor tanzaniske og bl.a. danske kunstnere kan mødes, så muligheden for et møde på samme niveau opstår, hvor kunstnerne inspireres og udvikler sig og genererer gensidig forståelse.

Alt dette koster ca. 2 millioner DKK om året, de kommende tre år og kommer fra den bilaterale udviklingsbistand til Tanzania. Til at øge udvekslingen mellem danske og tanzaniske kunstnere støtter CKU yderligere med et bidrag på DKK 200.000 om året.

Muligheden for at supplere en sådan indsats ved at anvende private (danske) sponsorer udnyttes i en række lande til at medfinansiere større enkeltstående kulturudvekslingsaktiviteter, f.eks. mod et antal fribilletter og reklameeksponering. Det kræver tilstedeværelse af en større dynamisk privatsektor, som ser fordelene i at blive eksponeret sammen med kunsten. I

Tanzania, hvor den danske involvering i den private sektor stadig er beskedent, er muligheden for sådanne sponsoraftaler desværre begrænset i finansiering af kulturudvekslingsaktiviteter.

Med CKU som anker i Danmark håber vi, at flere bæredygtige samarbejder kan blive skabt, med længerevarende perspektiver og levedygtighed.

Det gælder også den anden vej. I Tanzania kan vort kulturstøtteprogram være med til at danne netværk mellem danske og tanzaniske kunstnere og kulturaktører. Det kan være med til at give et nuanceret billede af Danmark og være med til at formidle budskaber uden at være belærende.

Et lille stykke Danmark hjælper i det daglige Public Diplomacy

Dertil kommer at vi som et vigtigt element i vort Public Diplomacy arbejde, anvender kultursamarbejde som en væsentlig formidler.

At lave noget der er lidt anderledes tiltrækker, som bekendt, medierne.

Der er derfor ingen tvivl om at Danmarks støtte til kulturen giver os en ekstra dimension i vore bestræbelser på at promovere Danmark. Det var tydeligt demonstreret under det nyligt gennemførte Statsbesøg, hvor tanzaniske kunstnere fik mulighed for at demonstrere deres kunnen og hvor danske kunstnere blev veleksporeret i de tanzaniske medier. Statsbesøget blev i

øvrigt anvendt til at sætte fokus på kulturstøtteprogrammet med bl.a. åbning af Art Space ved HM Dronningen.

Vi har på ambassaden også anvendt kunst og kultur aktiviteter i formidling af Danmarks bistandsindsats på flere områder, herunder klimaområdet. Senest har vi i forbindelse med promovning af Danmark som vært for klimatopmødet i december, haft Niels Lan Doky til at gennemføre en friluftskoncert sammen 150 mænd og kvinder fra Dar es Salaam Universitets kor. Koncertens tema var klima. Dette blev transmitteret på tv og fik god dækning i medierne. En kortfilm om mødet mellem klima og kultur er også på vej.

Det er ikke ualmindeligt at bistandsaktiviteter indeholder f.eks. interaktivt forumteater til at skabe opmærksomhed om specifikke emner som f.eks. HIV/AIDS, rent drikkevand, demokratisering, etc.

Vi anvender også forumteater som formidler af budskaber og har for nylig givet støtte til ad den vej at udbrede viden om, hvor farligt det er at anvende kviksølvcreme til blegning af (den afrikanske) hud.

Kulturen formidler også tværgående hensyn

I forbindelse med vores indsats for FN's årtusindmål om kvinders rettigheder bad vi den spirende sangstjerne Nakaaya om at være fakkelbærer. Som sit

bidrag, lavede Nakaaya sangen "Beautiful" som sætter fokus på kvinders stilling, og som nu spilles på radioen i Tanzania.

I samarbejde med CKU blev Nakaaya senere inviteret til Danmark for at deltage i en konference om musik og kulturudveksling. Nakaaya gav ved samme lejlighed en koncert i Copenhagen Jazz House.

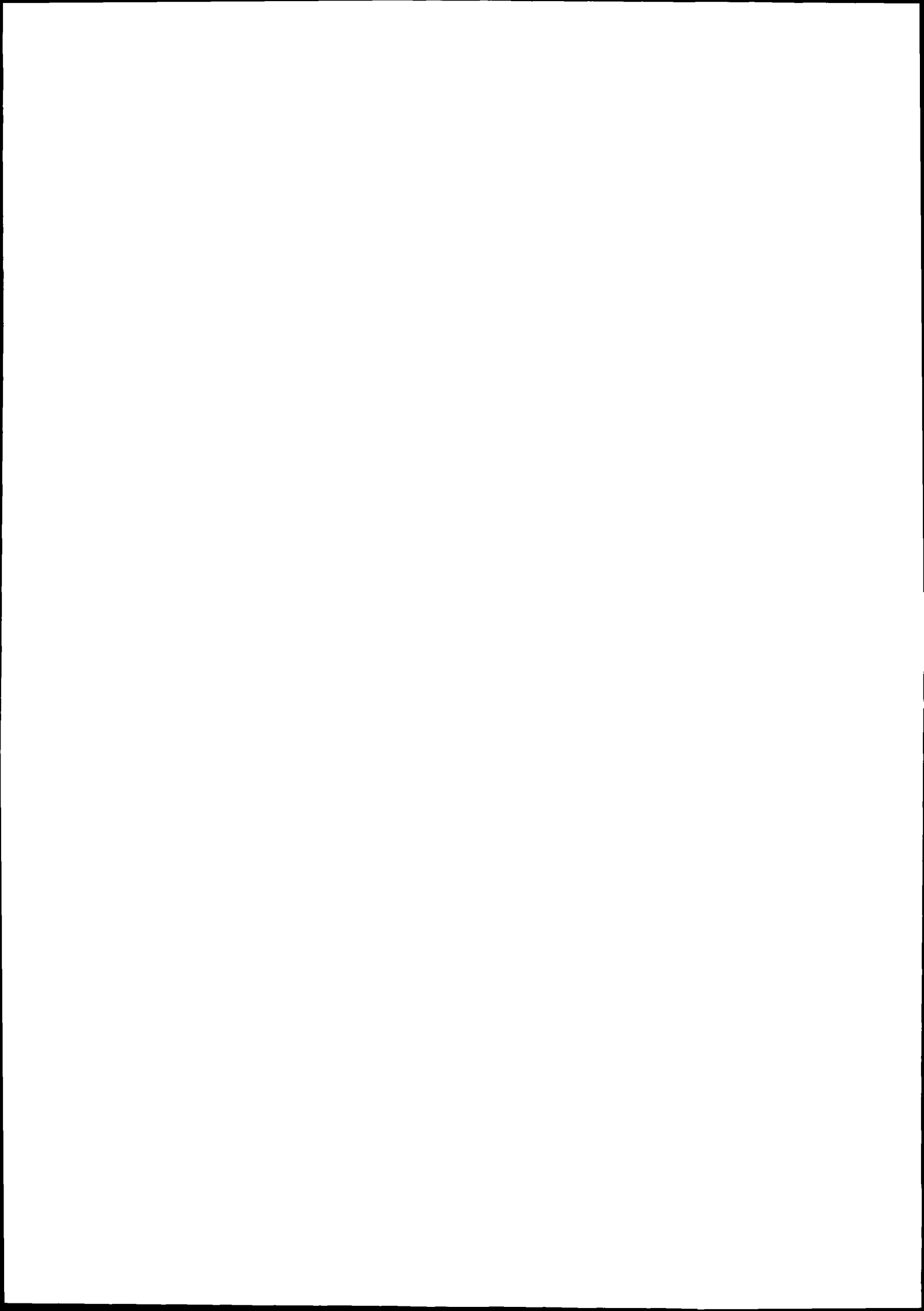
Udveksling og eksponering

Nakaaya blev også interviewet i DR2's "Deadline" og dagen efter blev hun ringet op af et pladeselskab, som vil udgive hendes første CD og har lavet optioner på to nye udgivelser.

Fra at være en spirende sanger i Tanzania er hun nu måske på vej til at blive en international sangstjerne, og forhåbentlig kan hun i hvert fald inden længe stå på egne ben.

Det samme håber vi om kulturprogrammet. At vi ved at lægge de første frø kan bidrage til at sikre en bæredygtig udvikling af kulturen i Tanzania, og at Danmark fortsætter med at være kendt som en troværdig og ligeværdig partner. Ikke bare i traditionel bistandssammenhæng, men også på kulturområdet.

Tak.

Om C:NTACT

Med et årligt samlet publikumsantal på 35.000 tilskuere til både de stationære forestillinger og turnéforestillinger med turnéteatret Taskforce har C:NTACT/scene markeret sig som et teater med en profil, der virker. 40 % af C:NTACTs publikum udgøres af voksne over 18 år, der har fundet interesse i en anderledes teaterform, som udfordrer teatrets æstetik med et klart fokus på historiefortællinger fra et multietnisk dansk samfund.

C:NTACT har siden 2004 produceret forestillinger, dokumentarfilm og radio med et særligt udgangspunkt i den personlige historie. Mere end 250 unge med forskellige kulturelle og etniske ståsteder deltager hvert år i C:NTACTs produktioner. De bliver trænet og instrueret af professionelle kunstnere, der lærer dem dele af det kunstneriske håndværk for at kunne præsentere deres historier i en kunstnerisk sammenhæng.

Det kunstneriske arbejde i C:NTACT skaber en platform for især unge med vidt forskellige kulturelle og sociale baggrunde. Her kan de udtrykke sig på egne præmisser, og publikum kan møde historier med rod i en virkelighed, de ellers kun får kendskab til tilskåret og forenklet i mediernes daglige dækning.

C:NTACTs strategi udmærker sig ved at tage udgangspunkt i den enkeltes egen virkelighed og de historier, der er tættest på. Teatret, filmen og radiomediet anvendes som værktøj til at skabe det interkulturelle møde mellem mennesker, der normalt ikke ville have mødtes. På den måde opnår de medvirkende et personligt forhold til materialet, samtidigt med at de bliver bevidste om arbejdet med kunstneriske udtryk som eksempelvis teater.

Internationalt samarbejde

C:NTACTs metode har nu gennem en ihærdig indsats spredt sig uden for landets grænser. I januar 2009 overværede C:NTACT premieren på en teaterproduktion på Dailis Teatris i den lettiske hovedstad Riga. Produktionen var blevet til i et tæt samarbejde mellem de kulturorganisationer og Det Danske Kulturinstitut, og produktionsforløbet blev finansieret gennem lokal funding.

Derudover er der skabt et tre-årigt samarbejde med Al-Kasaba Teatret i Ramallah på Vestbredden. Visionen er at skabe projektføløb for unge fra især palæstinensiske uddannelsesinstitutioner på Vestbredden, hvor de får muligheden for at fortælle deres historier om deres virkelighed i et af verdens mest konfliktfyldte områder.

I dette forår igangsættes et toårigt projektføløb i samarbejde med Al-Balad teatret i Jordan samt Kulturorganisationen CDC i de palæstinensiske flygtningelejre i Jordan. Disse projektføløb sker igen på baggrund af et ønske om, at C:NTACT ønsker at udbrede den relativt simple metode med historiefortællingen i centrum internationalt.

C:NTACTs mål

C:NTACT har blandt andet udviklet sig på baggrund af New Audience Development traditionen, hvilket indebærer, at C:NTACT som kulturorganisation har valgt at fokusere på ikke alene udviklingen af kunstneriske produkter, men også publikumssammensætningen. Det betyder, at

C:NTACTs valg af sæsonrepertoire er tæt forbundet med en tanke om at vække en interesse for teater hos et publikum, der ikke normalt benytter sig af teatrenes tilbud. Dette gælder især unge og danskere med anden etnisk baggrund end dansk. For at skabe en interesse for teatret og teatrets evne til at formidle interessante historier har C:NTACT arbejdet målrettet ud fra tre parametre: Et æstetisk, et socialt og et pædagogisk. Tre parametre, der bliver sat i forhold til både deltagere på scenen og publikum.

Projektets mål er:

- 1) At bibringe deltagerne en større ansvarlighed, selvrespekt og selvtillid.
- 2) At forbedre deltagernes evne til at kommunikere, samarbejde og være sociale – social kompetence.
- 3) At fremme deltagernes grundlæggende forståelse for kulturelle forskelligheder og egen identitet såvel som underbygge en dialogorienteret bevidsthed som alternativ til en potentiel marginalisering og radikaliserings af målgruppen – samfundsmæssig kompetence.
- 4) At deltagerne gennem arbejdet med egne og hinandens historier opnår en større selvtillid og en øget forståelse af deres egen identitet.
- 5) At produkterne når ud til et bredt publikum.
- 6) At publikum gennem de personlige historier oplever produkter, der har en æstetisk og kunstnerisk værdi, der giver dem et original kulturel oplevelse.
- 7) At produkterne har en pædagogisk effekt på især det yngre publikum, som kan identificere sig med deltagerne som rollemodeller.
- 8) At produkterne påvirker publikum følelsesmæssigt, så de bringes til at reflektere over samfundet, deres rolle i samfundet og deres fordomme.

DEBATTEATER I ØJENHØJDE

C:NTACT

UNG TIL UNG

☛ *Bølgerne har ikke lagt sig endnu på skolen efter besøget af de fem unge fra Taskforce. En samfundsfagslærersagde, at nu havde han undervist i 2 måneder i integration, og så kom de fem unge her og flyttede mere på 45 minutter!*

☛ *"FEDT!" er elevkommentarerne i huset.*

Karl-Henrik Jørgensen, Greve Gymnasium

En gruppe af unge danskere med vidt forskellige baggrunde har sammen med professionelle instruktører skabt en forestilling om deres eget syn på at være ung i dagens Danmark – om integration, kultur og generationskløfter. Forestillingen er skabt på baggrund af deres personlige historier. Den giver dig et unikt indblik i de unges univers.

Taskforce er debatteater om din og min virkelighed – en forestilling, der afkræfter fordomme, og som skaber dialog. De unge medvirkende går ind til kernen af det, vi alle taler om og konfronterer publikum med fantastiske historier fra deres virkelighed med lige dele humor og alvor. Efter forestillingen har du mulighed for at debattere med de medvirkende om forestillingen.

C:NTACT har siden 2004 arbejdet med unge, integration, kultur og teater med den personlige historie i fokus.

Vi har til huse på Betty Nansen Teatret på Frederiksberg. **C:NTACT** består i dag af fire afdelinger: **C:NTACT/SCENE**, **C:NTACT/FILM**, **C:NTACT/RADIO** og **C:NTACT/KOM**.

Udover Taskforce er det muligt at benytte sig af **C:NTACT's** øvrige produktioner som fx dokumentarfilm og radioprogrammer, alt sammen

produceret af unge med udgangspunkt i deres egen historie. For nærmere information kontakt contact@bettynansen.dk

Vi arbejder målrettet, gennem en professionel kunstnerisk tilgang, med at give unge redskaber til at fortælle deres egne historier gennem teater, film, radio eller de skrevne medier.

Vi tror på, at din og min historie er altid udgangspunkt, og at det er gennem historierne, at vi afspejler, reflekterer og definerer verden omkring os. Den personlige historie er forudsætningen for en vellykket integration og udgangspunktet for forståelse og respekt mellem alle mennesker. Teatret giver dig chancen for at forstå din hverdags kompleksitet i et nyt perspektiv.

Taskforce er virkelige fortællinger kommunikeret gennem både teater, dans og rap. Historierne har alle rod i de medvirkendes egne oplevelser. Det betyder, at du kan bestille Taskforce med og uden dans og rap. Se pris til højre.

Medvirkende: 6-9 unge fra **C:NTACT**

Instruktion: Remi Lewerissa

Tekst: De medvirkende

Aldersgruppe: 13-99

Pris 1: 11.000 ekskl. moms og transport

Pris 2: 14.000 ekskl. moms og transport

(inkl. rap og dans)

Refusion: Godkendt

Lokale: B. 4m. /D. 4m.

Teknik: 220 V, v. pris 2 skal der være anlæg

og mikrofon til rådighed

Mærklægning: Ikke et krav

Opstillings-/nedtagningstid: 10 min.

C:NTACT Fonden c/o Betty Nansen Teatret

Asgardsvej 2, 1811 Frederiksberg C

contact@bettynansen.dk

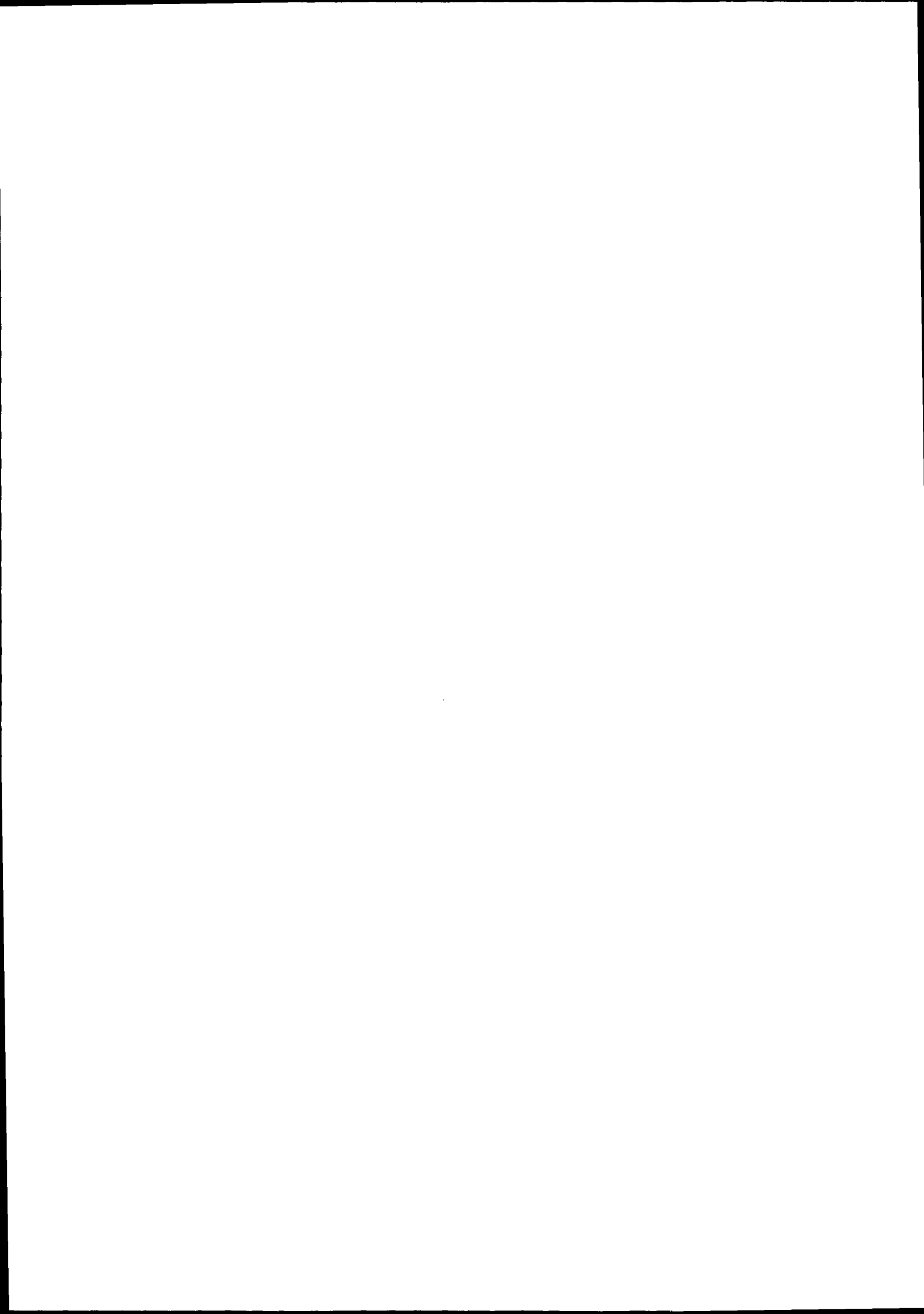
Tlf 33 29 61 17

Læs mere på www.bettynansen.dk og www.emu.dk/tema/bettynansen

FOTO: ANDERS WICKSTRØM

Se
forestillingen
og få rykket
ved dine
fordomme!

Børnelitteratur i udviklingsprojekter i Nepal og Vietnam

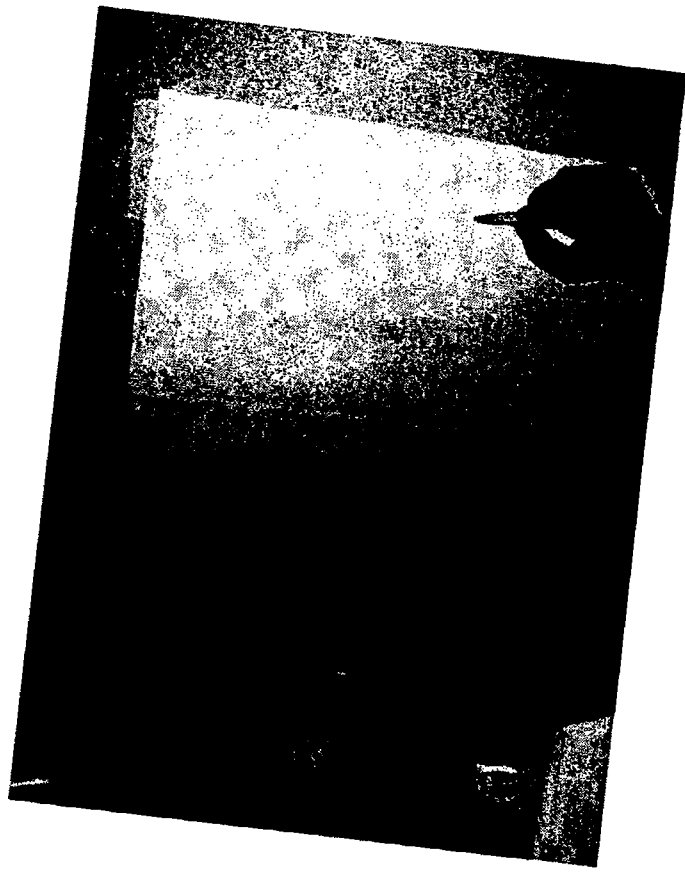

Sally Altschuler
Dansk Forfatterforening

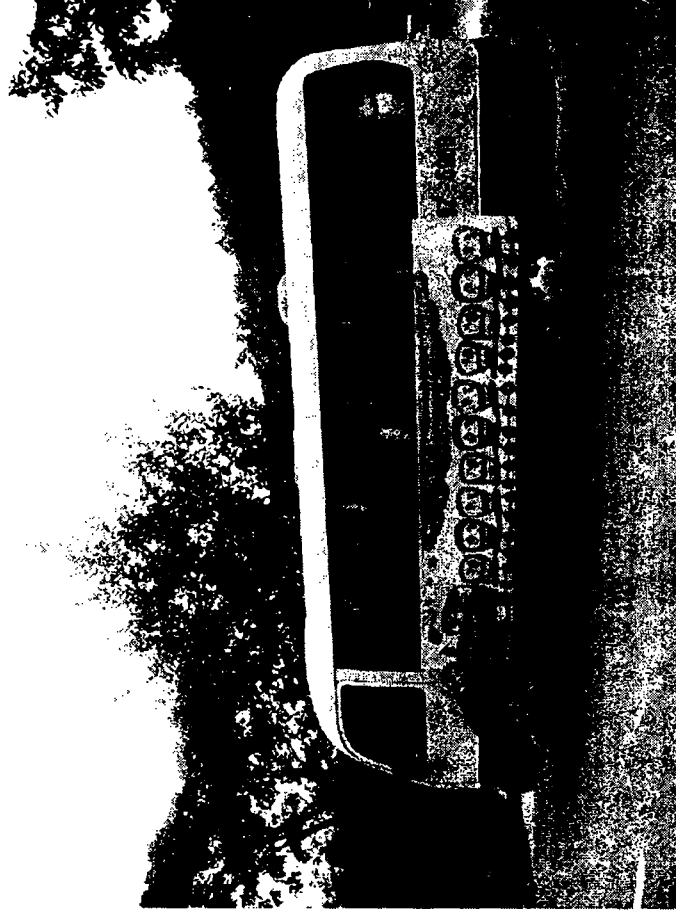
Formål

- at kvalificere forfattere og illustratorer
- at sætte fokus på værdien af gode historier og illustrationer
- at skabe, trykke og distribuere nye børnebøger

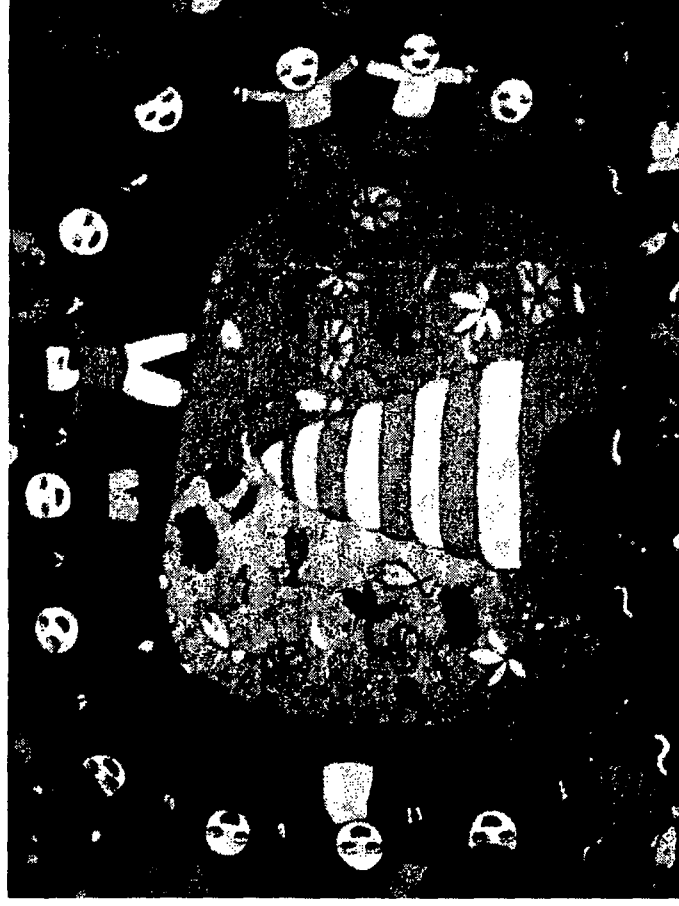
Programdele

- Workshops for forfattere og illustratorer
- Story express ud i distrikter
- Antologi
- Skrivekonkurrence (Kun Vietnam)

Konsekvenser

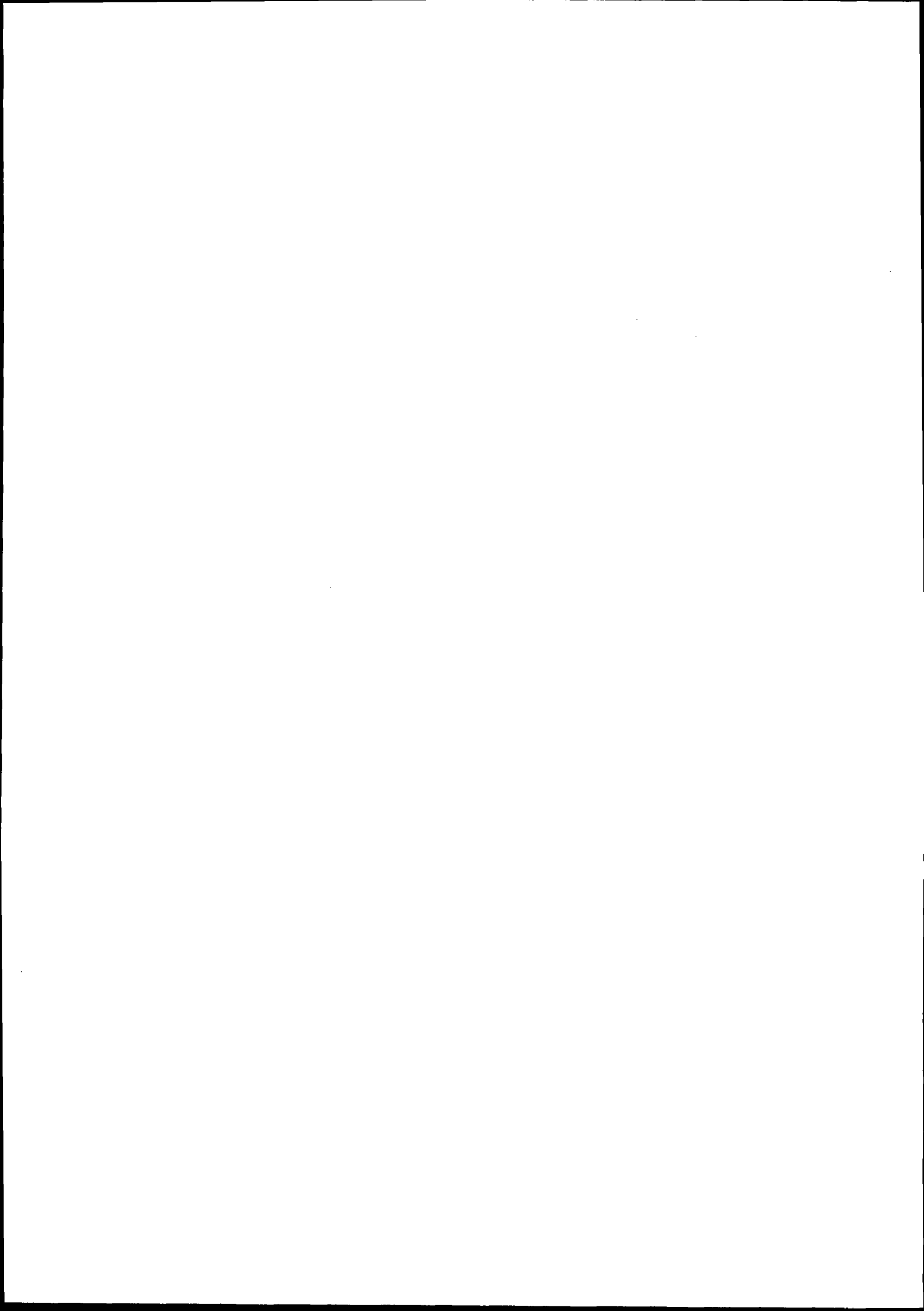
- Møde mellem kolleger
- Møde mellem mennesker
- Møde mellem kulturer
- Bedre bøger til børnene

Ekstrakt af projekternes grundlæggende tankegang:

- Børnebøger i Danmark fokuserer på oplevelse
- Børnebøger i Nepal og Vietnam fokuserer på læring
- I børnebøger er der ligefrem proportionalitet mellem oplevelse og indlæring. God oplevelse = god indlæring

Anders Stig Møllers tale ved høringen om kultur og udvikling den 4. februar 2009

I en stadig mere globaliseret verden spiller kultur en særligt betydningsfuld rolle.

I en tid, hvor nationale stater er under pres, hvor grænser nedbrydes af internationalt økonomisk samkvem, og hvor nationsopbygning især i udviklingslandene er afgørende for økonomisk og social udvikling, spiller kulturen en vigtig rolle som bærer af identitet og instrument til at skabe national samhørighed.

Ulandssekretariatet er fagbevægelsens professionelle bistandsorganisation i Danmark. Dansk fagbevægelses internationale arbejde bygger på den grundlæggende erfaring, at en demokratisk fagbevægelse også bidrager til et samfunds demokratiske udvikling, når fagbevægelsen gennem forhandling og dialog opnår større indflydelse på de politiske, sociale og økonomiske beslutninger, som træffes i det omgivende samfund.

De udviklingsprocesser, Ulandssekretariatet initierer, knytter sig ikke blot til økonomiske og sociale faktorer. De handler i lige så høj grad om menneskelige udviklingsprocesser og dermed om historie, værdier og selvforståelse. Derfor er kultur en del af ethvert udviklings samarbejde. Det gælder både kultur i bred forstand som rammen for udviklingsbestrebelse og kultur forstået som kulturelle aktiviteter.

Helt grundlæggende handler det om mennesker og mødet mellem mennesker gennem kulturen. Vi ser kulturen som en aktiv medspiller. De forskellige kulturprojekter bruger vi:

- som praktiske redskaber til at fremme forståelsen for værdier som social retfærdighed, ligestilling og bæredygtighed
- og til at fremme identitet, selvværd og kulturel stolthed.

Kulturen er på den måde en nøgle til gensidig respekt og en bedre forståelse af de lokale forhold og konflikter, som har betydning for udviklings samarbejdet – både lokalt i modtagerlandene og her i Danmark.

Som eksempel på dette vil jeg nævne, at Ulandssekretariatet benytter sig af en bred vifte af kulturelle medier for at komme i dialog med vores **målgrupper**, som i modtagerlandene og Danmark blandt andet er organisationer, fagbevægelsen, dens medlemmer og aktive netværk, studerende, uddannelsessøgende og offentligheden generelt.

De forskellige **kulturelle medier**, vi tager i brug er fx filmproduktion, koncertarrangementer, udstilling af kunst og kunsthåndværk, udgivelser af trykte inspirationsmaterialer, dvd'er og websites - samt workshops, kunstneriske og faglige udvekslinger, foredrag. I alle aktiviteter lægges vægt på at udførelse og præsentation er udført professionelt og har en høj kvalitet.

Med Ulandssekretariatets oplysningskampagne **Fokus på Østafrika** i 2007 har 62.000 mennesker været eksponeret for en eller flere af disse kulturelle aktiviteter, som i et kommunikationsstrategisk perspektiv indeholder alle de elementer, der er afgørende for succes: oplevelser, identifikation og kulturmøde.

For vores partnere betyder kultur-dimensionen:

At deres land bliver præsenteret ved dets kultur og mange tilbud. Ved at fremhæve hvad landet har at byde på i stedet for kun fokusere på problemerne, kan vi bidrage til en anden og positiv vinkel på

bistandsarbejdet, hvor donor og modtager mødes på lige fod. At bruge kunst og kultur til oplysning og formidling er derfor en værdig og ligeværdig måde at lave bistandsoplysning på. Også i projektforarbejdet inddrages kulturen som en del af kortlægningen af fattigdomsbilledet, ligestillingen, sundheden, miljøet, og menneskerettighederne.

Ved at integrere kulturelle komponenter i projekterne kan vi endvidere synliggøre og støtte kunstnere i modtagerlandene og styrke kulturproduktionen, kulturudbredelsen og dermed selvforståelsen dér. Ved at give kulturen adgang til vores marked bidrager vi også til at styrke kulturindustriene i modtagerlandene. Den naturlige etablering af kontakter og netværk på tværs af vores lande bidrager også til en positiv styrkelse af den tværkulturelle mangfoldighed.

For donororganisationen betyder kulturdimensionen:

At organisationen og dens medlemmer kan opleve, at samarbejdet skaber værdi for den enkelte og for samfundet og at bistanden således giver mening.

Organisationen oplever at samarbejdet har et ligeværdigt aspekt, der gennem opbygning af gensidig respekt og forståelse kan modvirke kulturelle eller etniske konflikter og styrke samarbejde og solidaritet på internationalt plan.

For donororganisationerne bidrager de kulturelle aktiviteter dermed også til at synliggøre, hvordan organisationen og medlemmerne påtager sig et socialt ansvar. At de kan bygge broer mellem folk og skabe nye fællesskaber på tværs af sektorer og lande.

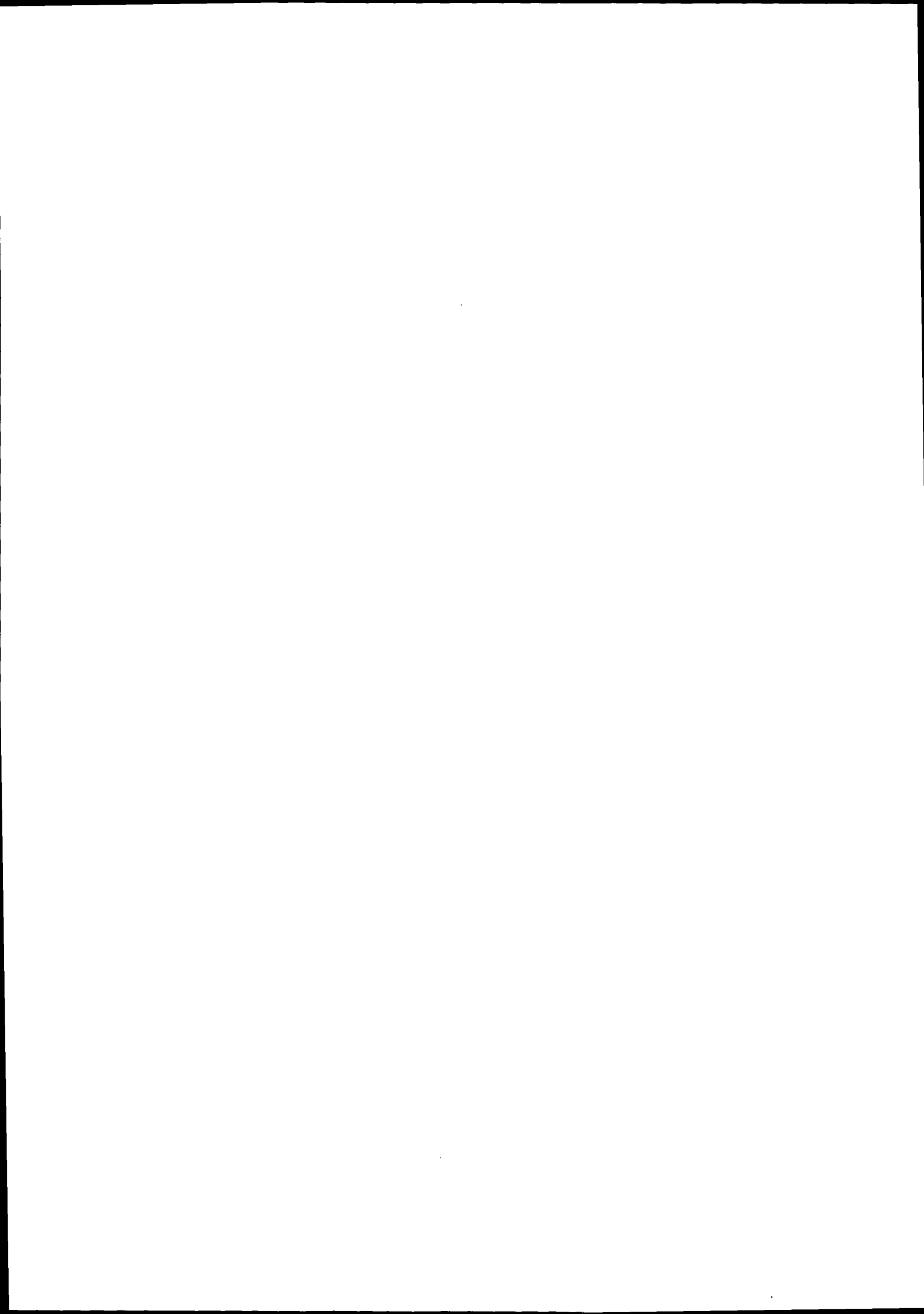
Det er imidlertid utroligt vigtigt at organisationen er klar til at gå ind i denne form for bistandsoplysning.

Organisationen skal virkelig opleve at udvekslingen af kunst og kultur er ligeværdig for at undgå dynamikken med bistandsgiver og -klient. Det kræver selvfølgelig også at man udvider perspektivet for hvordan man traditionelt leverer bistandsoplysning. Man bør overveje om organisationen er moden til at foretage denne kulturudveksling?

For modtagerne betyder kulturdimensionen:

At bistandsoplysningen fungerer som en anderledes og særdeles sanselig øjenåbner, som rammer bredt.

I lokalsamfundene tager folk godt i mod lokale aktiviteter, som bringer noget nyt til byen. Derfor kan det være en god idé at decentralisere kulturudvekslingen, så man når ud i hele Danmark hvor folk er. Ved at levere kunst og kultur i øjenhøjde er det muligt at nå ud til folk og starte en folkelig debat, som måske endda også når hjem til diskussion i familierne omkring aftensmaden. Og så er man nået langt.

CHECK AGAINT DELIVERY

Indlæg v. Michael Metz Mørch, på Konferencen om Kultur og Udvikling,
Christiansborg den 4. februar 2009

Tak for ordet.

Det har været en fantastisk spændende formiddag - so far.

Som den 9. i rækken af talere har jeg det lige så svært som Brigitte Bardots, eller var det Gina Lollobrigidas 9. ægtemand, der lige før bryllupsnatten var tæt på en krise ved tanken om hvordan han nu skulle tilfredsstille publikum med mere af det samme.

Tak til vore to ministre. De fik mig begge til at tænke på, hvor vigtigt det er, at der ikke er for stor diskrepans mellem det vi siger vi står for/gør ude og det vi faktisk måles på hjemme. Jeg kunne have lyst til at være den lille dreng i Kejsserens nye klæder, der f.eks. lovpriser kulturministeren for at plædere for "fremme af kulturel mangfoldighed" ude, men hvor man ikke altid kan se de samme mangfoldighedsperspektiver i den politik man fører hjemme på andre områder. Det samme rinder mig i hu, når udviklingsministeren med stolthed fortæller om hvor fantastisk dygtige vi er på udebanen for at kæmpe for "de oprindelige folk" med gode eksempler fra både Bolivia og Mozambique, ja, undskyld, men så kan jeg ikke lade være med at tænke på nød jeg oplever i forbindelse med den sociale indsats der skal til på f.eks. Grønland.

Jeg kunne være fristet til allerede her at advare lidt imod at være for "værdimissionerende", specielt hvis der er for langt mellem hjemmebanens brutale virkelighed og udebanens charme.

Jeg skal prøve i det følgende at se lidt mere på os selv.

For at sparke lidt til debatten, har jeg kaldt mit indlæg:

"Perspektiver for kunst og kultur i en mørk tid".

Det har jeg gjort, fordi min fornemmelse er, at vi står på tærsklen til et markant, historisk paradigmeskift på en lang række områder.

Den finansielle krise, der nu med stigende hast og kraft bliver en omfattende global økonomisk krise - tror jeg- tåler sammenligning med tidligere store kriser som Den sorte Død, Nederlaget i 1864 og Krisen i 30'erne.

Den grådighed og den næsten narcissistiske egoisme og individualisme - der er de fundamentale menneskelige grunde til krisen - har spillet fallit, og noget nyt vil vokse frem.

Lad mig starte med 7 påstande :

at de kommende år vil vise stor og stigende kreativ aktivitet inden for alle kulturelle udtryksformer,

at de store - politisk drevne - nationale monumenters tid er forbi (for denne gang er der ikke flere Operaer, Koncertsale o.lign. lige om hjørnet),

at det politiske system vil interessere sig mere aktivt for indholdet end for rammerne,

at den historieløse og individorienterede kultur vil blive suppleret med, ja måske endog i et vist omfang afløst af en mere fællesskabsbaseret kultur og kulturprodukter, (det er i denne forbindelse tankevækkende, at en tredjedel af danskerne nu indgår i det nye elektroniske fællesskab Facebook),

at efterspørgslen efter kulturprodukter – også produkter vi slet ikke kender endnu – vil stige markant, og at de unge generationer slet ikke kunne drømme om at betale for disse (de er vænnet til, fra næsten babyalderen, at alt er tilgængeligt, alt er gratis bare man har en pc og en mobiltelefon),

at der skal investeres flere midler i scenekunst, film og museer, dvs. i de kulturelle udtryksformer, der både er mere traditionelle og mere komplekse – men som også er vigtigere for sikringen af den brede, folkelige kulturelle ballast,

at disse investeringer skal målrettes, primært for sikre at børn og unge eksponeres for andet end de flygtige soundbites og textbites, der i meget tynde skiver vælter gratis ind via net og mobil.

Lad mig sige lidt om den mørke tid vi er på vej ind i, uden at ville klogge mig i detaljer, et par overskrifter:

Det hele starter med finanskrisen. Vi ser de første tegn i 2007 og i 2008 går det helt galt. Globalt falder aktiemarkedet med 38%. Det svarer til hvad vi kom ned på i årene 1929, 30 og 31. Der er ingen grund til at tro bunden er nået.

Den foreløbige kulmination oplevede vi i september 2008, da Lehman Brothers imploderede, med et samlet tab på knap 750 mia. dollars. Et tal der får ENRON-sagen til at ligne en ren kioskkonkurs, på sølle 12 mia. dollars.

Fra finanssektoren har krisen bredt sig – som en steppebrand – til den virkelige verden, til den virkelige økonomi.

Der grotesk store ubalancer.

Realøkonomierne bløder og alle relevante indexer dykker, ja nogle af dem styrtdykker.

Den amerikanske forbruger – der i årtier har levet over evne og har holdt både os og kineserne beskæftiget – har meldt "time out". De seneste tal fra ultimo 2008 tyder på et fald i detailomsætningen på omkring 10%.

Den globale recession er i fuld gang overalt.

Al snak om Europæisk Konvergens bør tages med store gran salt, og det er min vurdering, at vi er ikke så langt fra at se en risiko for euroen i en dyb, måske eksistentiel krise.

Se på Grækenland, Spanien og Portugal med uhyggeligt store underskud både på statsbudgetterne og på betalingsbalancerne. Der giver naturligt nok store indre spændinger, både i de enkelt lande og inden for Eurozonen.

Tankevækkende, at vi først nu for alvor overvejer at gå med i Euroen, og endnu mere tankevækkende, at den bagvedliggende konvergenspolitik ser ud til at falde fra hinanden.

Uden at ville male fanden på væggen, så er konklusionen, at den korte og mellemlange bane ser sort ud, og at det vil stille meget store krav til os alle, inklusive til vore dygtige politikere, til hvem vi har betroet de store beslutninger.

Hvad betyder dette så for kunst og kultur ???

Hvis vi kigger lidt bagud - selvom historien næppe gentager sig, er det altid en god ide at have et historisk perspektiv for at kunne forstå og forudse fremtiden – ja så tyder erfaringerne faktisk på, at tidligere store økonomiske, politiske og sociale kriser - trods store lidelser - har betydet både gentænkning, nybrud og stor skaberkraft.

I vores egen Danmarkshistorie, blev tiden efter Napoleonskrigene – hvor vi virkelig var fattige som kirkerotter – en sprudlende tid for allehånde nybrud dansk kunst og kultur.

Også tiden efter 1864 – hvor riget bestemt også fik blodige sår – blev en kunstnerisk og kulturel florissant tid, tiden fra 1870'erne til 1890'erne, der i dag står som "Det Moderne Gennembrud"

Igen i 30'erne skete der store ting, på godt og ondt. På kunst- og kulturområdet et massivt værdisammenbrud – både mentalt og materielt – og samtidig startskuddet til en ny tid med nye værdier, nye stærke massebevægelser, nye banebrydende.. ismer . Der var skaberkraft på det sociale, tekniske og kulturelle felt på trods af alle dårligheder, med en arbejdsløshed, der som bekendt toppede med næsten 32% i 1932. På det kulturelle område var der nye udtryk, en fandenivoldskhed, med nye måder at leve på, at spille på, at synge på, at tegne huse på osv. Nye kunstretninger blev født og kunsten blev for første gang for alvor demokratiseret.

Skal man læne sig lidt op ad historien, så ser det bestemt ikke ud til, at den første instinktive reaktion fra kunstens og kulturens verden bliver klynk og selvmedlidenhed.

Her skal jeg så igen prøve at knytte an til temaet, "udvikling og kulturel mangfoldighed", med afsæt i mine egne erfaringer som dansk diplomat, dansk erhvervsmand og som og con amore kulturhistorisk og antropologisk globetrotter gennem et langt og virksomt liv, i øvrigt uden at ane noget som helst om, at UNESCO har en konvention om kulturelle udtryksformers mangfoldighed:

Én ting fik jeg hurtigt lært, nemlig at Kultur og Udvikling ikke hænger sammen på den måde, at vi bare kommer stikkende med vores kultur, og det vi mener, er det bedste vi kan levere. For så at proppe det ned i halsen på "de andre". Oven i købet ofte besværliggjort af vores selvopfattelse af, at vi på næsten alle områder er et foregangsland, der kan tjene som eksempel til efterlevelse af alle andre. Får vi først "de andre" til at forstå og leve med vores kultur, så er det rigtig godt for deres udvikling, og de bliver så efterhånden ligeså gode og nyttige som vi gode og glade danskere. Ja måske kan vi - som en god gammel købmandsnation - endog på eet eller andet tidspunkt tjene penge på det.

Jeg kunne godt have sagt selvgode og selvglade, men gjorde det ikke. Det ville nok have været stødende for nogle af de dejlige mennesker, der som politikere har været med til at lave de mange kampagner jeg ofte som diplomat har været med til at lancere under mange forskellige navne, typisk båret af en stærk fælles tanke om at Danmark er et foregangsland, og at netop vore løsninger besidder universel ekspansionskraft.

Virkeligheden er efter min opfattelse en ganske anden.

I slutningen af 1994 flyttede jeg fra jobbet som direktør for TV2 Reklame tilbage i diplomatiet som ambassadør i Letland. Jeg havde studeret russisk i min ungdom, kendte Baltikum godt, også fra min tid i SAS, hvor jeg havde lejlighed til at udvikle SAS's stærke satsning på det nye Østeuropa, allerede inden Berlinmuren væltede.

Baltikum og mit "hjerdebarn", Letland, var, og er, så tæt på os, som man næsten kan være. Lidt trist, at 90'ernes begejstring for vore genopdagede naboer er blevet afløst af det rige EU-klubmedlems irritation over de fattige medlemmer, der har for stor en eksport af mennesker vi ikke vil ha', fra billige håndværkere til irriterende kriminelle.

Da jeg ankom, var Letland gået totalt i stå. Økonomisk, politisk og socialt var alt sammenbrud. Mange af jer kan huske de første vintre derovre, ingen varme ingen medicin. Osv. Osv.

Hvad skete der med kunsten og kulturen, og hvad gjorde vi fra dansk side ???

De lettiske kunstnere havde generelt haft gode materielle kår i Sovjettiden. Den kunstneriske udtryksfrihed var blevet stærkt reguleret, men til gengæld fik de smør på brødet. Da sovjet-systemet brød sammen var det pludselig omvendt. Fuld frihed, men slut med smørret, ja selv brødet blev en mangelvare.

I Danmark satte behjertede mennesker (med Pundik og Politiken som drivkræfter) – allerede inden det officielle Danmark nåede at komme frem i skoene – fuld damp på at få etableret et Kulturinstitut i Riga, hvorfra man også dækkede de andre to lande og hurtigt fik filialer i Tallin og Vilnius.

Det blev starten på en periode med et samspil mellem kultur og udvikling som har præget min tilgang til i hvilken rækkefølge man skal angribe faktorerne i denne form for socialt og kulturelt ingeniørarbejde.

Lad mig give et eksempel :

Lettiske billedkunstnere stod stærkt i sovjetimperiets tid. Da det forsvandt, var det intet!!. hverken marked eller materialer. Der var regulær eksistenskrise, samtidig med at man – endelig – kunne male frit og uhæmmet af sovjetisk kontrol og socialrealisme.

Gennem private kontakter, formidlet bl.a. af de første danske pionerer i Letland, og med afsæt i de lettiske problemer og de lettiske behov, blev der sikret leverancer fra danske kunstnere af dele af deres overskud. Simple ting som lærreder, maling, mere komplekse ting som udstillinger og markedsadgang, udveksling baseret på gensidighed, på altruisme, og på kunstneres nysgerrighed over for andre kunstneres produkter og respekt for deres vanskelige kår.

Trods næsten total kollaps var der sprudlende kreativitet, masser af spirituelle ressourcer, der slet ikke modsvarede af tilsvarende materielle. Men lydhørhed overfor den lokale virkelighed, over for de lokale behov, over for det der blandt økonomer ville blive kaldt den lokale efterspørgsel, betød, at den direkte kontakt mellem relevante grupper af kreative mennesker fra forskellige kulturer blev sporet ind på at levere - ikke hvad vi synes, de havde brug for - men lige præcis det, de selv syntes de havde brug for.

Det samme skete med eksplosionsagtig fart på en lang række andre områder, i et sprudlende, ofte anarkistisk netværk af organiske kontakter.

Det gik rigtig godt indtil de danske aktiviteter partout skulle iklædes foregangslandets selvforståelse. I takt med, at den steg, så faldt forståelsen for hvad den lokale efterspørgsel egentlig gik ud på, og efterhånden har vi nok desværre tabt noget af den dybe samhørighed vi var på vej til at udvikle i 90'erne.

Vi har nok fået internationalt kultursamarbejde til at blive for meget eksport af oplevelsesøkonomi, en eksport, der desværre ikke altid tager sit afsæt i en tilstrækkelig følsom læsning af hvordan efterspørgslen faktisk er i de lande vi gerne vil samarbejde med, men alt for ofte er alt for meget styret af vores opfattelse af det vi ser som styrken i vores "udbud", vores sikre forvisning om egne styrkepositioner, suppleret af allehånde moderne nydanske ord som "Branding ... osv"

Det er her, der skal sættes ind med mere brutal realitetssans, mindre selvglad flommesnak og justeringer af såvel samarbejdspræmisses som samarbejdsmaal :

Tillad mig – til slut - at give et par simple råd :

Vi skal gøre os klart, hvad et møde mellem kulturer egentlig indebærer.

Vi skal gøre os klart, at vi vurderer os selv (og dem vi identificerer os med) ud fra vore intentioner, ikke ud fra resultatet af vore handlinger. Heroverfor står, at vi bedømmer "de andre" efter resultaterne af deres handlinger og ikke efter deres intentioner.

Intet under, at misforståelser opstår, både mellem forskellige mennesker og forskellige kulturer.

En måde at komme disse fejlslæsninger til livs er at lade kulturelt samvirke boble nedefra.

Lad det blive båret af konkrete samarbejder mellem kunstnere og kulturfolk fra de lande, man ønsker at samarbejde med.

Lad være med at politisere og bureaukratisere det. Drop al den latterlige detailstyring, med dens mangfoldighed af resultatkontrakter, der allerede har kvalt store dele af den kreative kraft i hele den offentlige sektor.

Lad de udøvende kunstnere få den fulde frihed der skal til , og de materielle ressourcer, der er politisk mulighed for (og gerne lidt til).

Lad være med at stille forhåndsbetingelser om konkrete resultater. Der skal være højt til loftet og plads til både det, der lykkes og det der mislykkes.

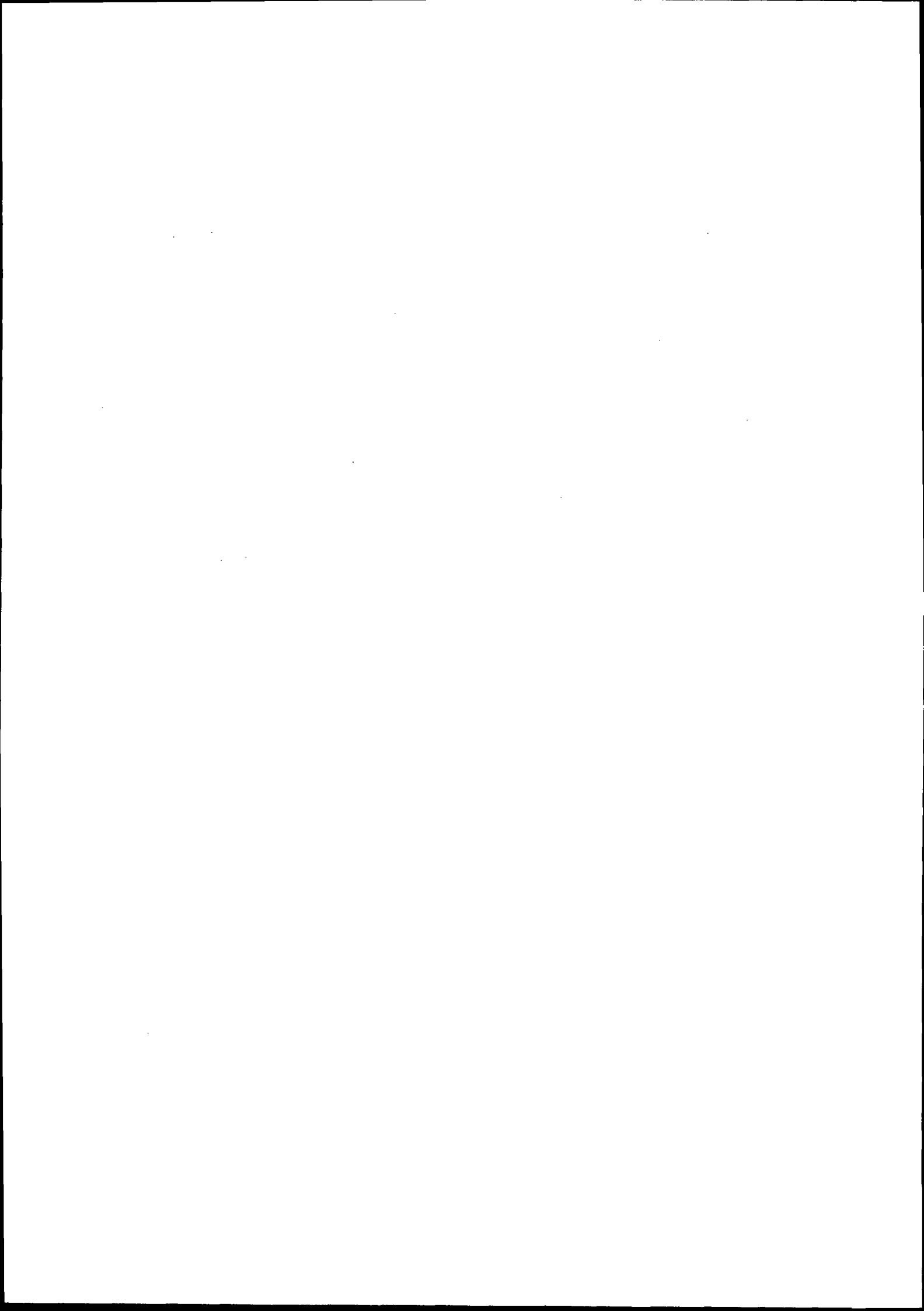
Lad være med søsætte fremstød, der ikke har en troværdig lokal forankring og bærekraft ud over det enkeltstående festfyrværkeri, de rituelle "one night stands" skal undgås.

Lad være med at prøve at frelse hele verden på én gang

og husk

at "udvikling" skal virke begge veje.

Tak for opmærksomheden

*Kulturel frihed i
en verden
prøget af
Mangfoldighed*

U
N
D
P

Human Development Report 2004

1/30/2009

Kulturel frihed i en verden med mangfoldighed

HDR 2004

At udvide kulturelle friheder er et vigtigt mål for menneskelig udvikling [human development] i det 21 århundrede.

Demokrati og vækst præget af lighed er ikke nok.

Multikulturelle politikker og universelle menneskerettigheder er både etiske og praktiske nødvendigheder i en verden præget af mangfoldighed.

1/30/2009

Beskyttelse og fremme af kulturel frihed er en stor udfordring

HDR 2004

- Det er vanskeligt at måle problemets nøjagtige størrelse, men der er ingen tvivl om at det haster
 - 1 af 7 mennesker tilhører grupper som diskrimineres eller stilles dårligere på grund af deres kulturelle identiteter

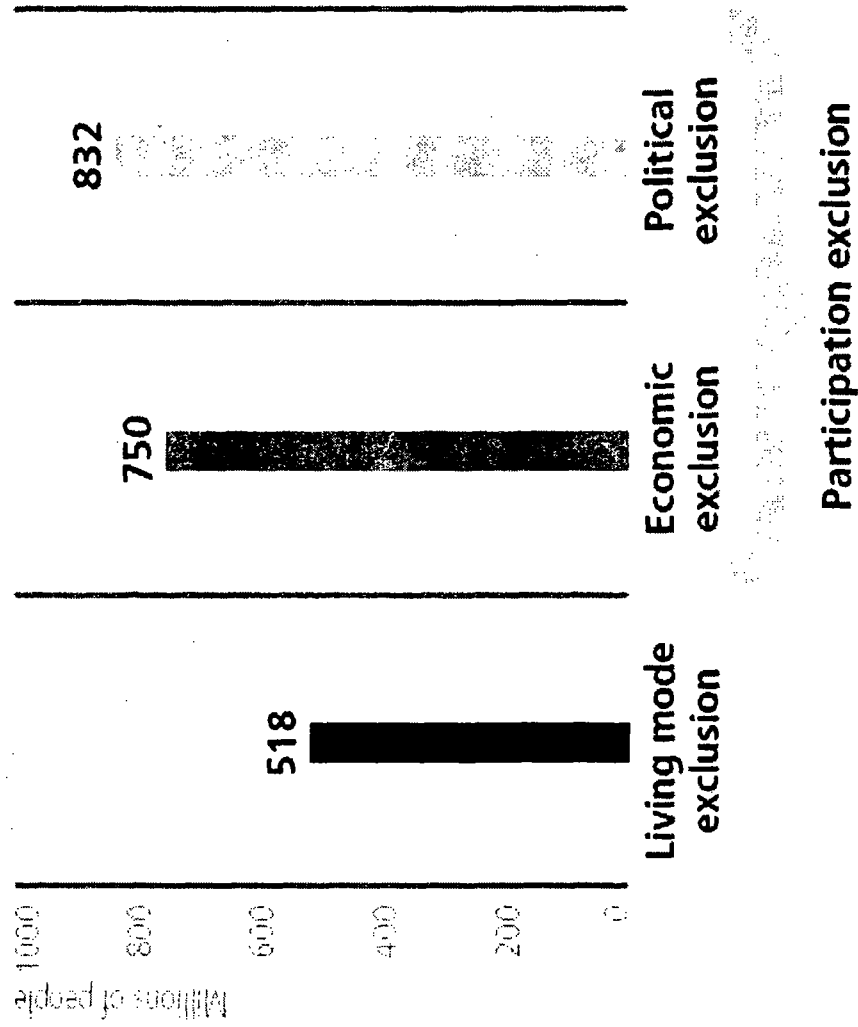
→ Der skal gøres mere for at måle omfanget af 'udelukkelse'; ulighed har en kulturel dimension

100vis af millioner udelukkes af kulturelle årsager

HDR 2004

1/30/2009

Håndteringen af mangfoldighed er en stor udfordring i dagens verden

HDR 2004

Alle lande præges af mangfoldighed, mere og mere:

- Over 5,000 etniske grupper og 6,000 sprog i 200 lande
- Over 100 lande rummer kulturelle minoriteter på over 25%
- Koncentration af mangfoldighed i storbyer [Toronto 44% af befolkning født i udlandet]
- Rekordstore antal af migranter strømmer især til rige lande
- Den 'globale landsby' er en realitet

Argumentet imod kulturel anerkendelse bygger på myter

HDR 2004

Stater har som regel undertrykt
identiteter med henvisning til at
dette ville undergrave:

- Statens enhed
- Økonomisk vækst og udvikling
- Demokratiet
- Landets stabilitet [føre til voldelige konflikter]

→ Men dette holder ikke stik!

1/30/2009

Fem myter - som bruges som argument for at undertrykke identiteter

HDR 2004

1. Støtte til mangfoldighed resulterer **IKKE** i splittet loyalitet og en svag stat
2. Mangfoldighed er **IKKE** en årsag til voldelige konflikter
3. Opmuntring til kulturel frihed er **IKKE** et forsvar for 'traditionalisme' frem for menneskerettigheder
4. Nogle kulturelle grupper har **IKKE** større chance for succes end andre
5. Mangfoldighed er **IKKE** negativt for vækst og menneskelig udvikling

1/30/2009

Multikulturelle politikker – en måde at håndtere mangfoldighed på

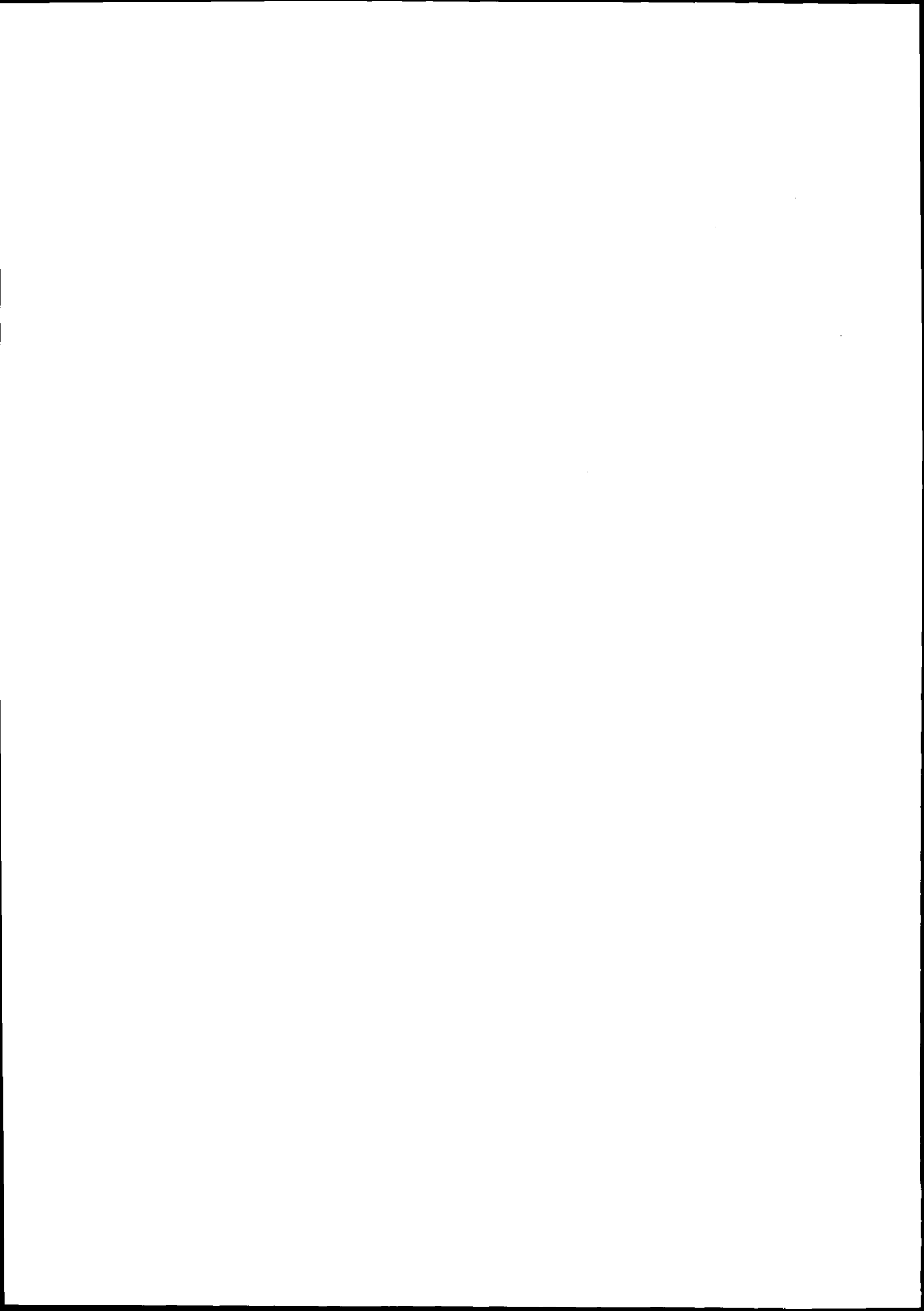
HDR 2004

To tilgange til at håndtere mangfoldighed:

- 1. Assimilering** – en konventionel tilgang som søger at skabe en dominerende identitet
 - Overgreb mod kulturelle friheder
 - Fører til spoendinger
- 2. Multikulturelle politikker** der bygger på respekt og anerkendelse
 - Socialt retfærdigt [kulturelle rettigheder]
 - Praktisk effektive og mulige [flere komplementerende identiteter]
 - Fremmer bæredygtig udvikling

1/30/2009

Mogens Camre: Kulturdimensionen i udviklingsarbejdet – accepteret og integreret

- Ikke nok at forsyne udviklingslandene med det vi kan se de mangler, men hvordan

UNESCO's konvention om fremme og beskyttelse af kulturelle udtryk kræver andre indsatser

Det handler om adgangen til at skabe eller producere og adgangen til at nyde godt af de kulturelle og kunstneriske frembringelser

Det kan der umiddelbart være stor enighed om

Hvorfor var det så så problematisk at få konventionen gennemført på UNESCO's General Konference i 2007?

Modstanden kom fra USA og nogle få lydstaten

I Afrika og i de fleste andre udviklingsområder er der ingen kulturelle distributionssystemer.

USA er verdens største producent af film og tv understøttet af det mest effektive distributionssystem i verden.

Frihandlen er i udviklingslandene den største hindring for kulturel diversitet

Erfaringer fra Afrika, Asien og Latin Amerika, samme mønster, men gradforskelle i problemets karakter

I mange udviklingslande kom tv først primært som magthavernes propaganda middel

Film eksisterede i de koloniale samfund, men kun i kraft af kolonimagterne og de historier de berettede havde meget lidt med befolkningen at gøre

(I Belgisk Congo gennemførte den belgiske regering i 1936 en lov, der forbød sorte at se film i biograferne – de var ikke modne til at kunne forstå filmsproget)

De nye frie stater overtog den i forvejen skrøbelige infrastruktur for produktion og forevisning af film, som imidlertid hurtigt skrumpede ind efterhånden som faciliteterne forfaldt og der ikke var penge til fornyelse.

I flere afrikanske lande, f.eks Mali, forlangte Verdensbanken at biograferne (der var ikke mange af dem) skulle privatiseres med det resultat at de hurtigt forsvandt.

Der var allerede tidligt i halvfjerdserne initiativer til at bryde det fremmede monopol på distribution og forevisning, men det fik ingen gennemslagskraft, regeringernes prioriteter lå andre steder.

Hvad er der brug for?

Film og tv – dokumentar og fiktion – som kan styrke selvforståelse, identitetsfølelse, selvværd, stolthed over national kultur, historie og sprog, opleve genkendelige rollemodeller – alt sammen noget som ikke kan tilgodeses ved importeret materiale fra primært fra USA.

Man må forestille sig den situation aldrig at have set en film på dansk!

Hvordan?

Uddannelse – produktionsmuligheder – distributions- og forevisningsmuligheder.

Hospitaller, rent vand, vejprojekter må naturligvis have første prioritet, men hvis man accepterer at udvikling handler om personlig menneskelig udvikling må man også prioritere de kulturelle og kunstneriske sider. Økonomisk set vil det aldrig blive en konkurrence om de store midler. En meget større indsats end den der finder sted i dag vil næppe skabe økonomiske problemer for de store projekter.

Men grundlaget for at de store projekter på sigt giver optimal mening kan meget vel ligge i en målrettet satsning på at opbygge det menneskelige grundmateriales udsyn og selvrespekt.

Finanskrisen må ikke bruges som undskyldning for ikke at investere på kulturområdet.

Ekskurser: Ghana, Nigeria, Mozambique/Angola og Sydafrika.

Mali: CKU/ tre år: 500.000 kr.

Vi må have gjort vores arbejde dårligt, når politikerne ikke har prioriteret kulturindsatsen højere.

LEIF LØNSMANN (DR)

KULTUR OG UDVIKLING

Christiansborg, onsdag den 4. februar 2009

Hører kulturprojekter hjemme i udviklingspolitikken?

Der findes spørgsmål der er så selvindlysende at de er svære at svare langt på. Jeg kunne nøjes med at sige - baseret på mine erfaringer - ja! Men lad mig prøve at bruge mine 7 minutter på at uddybe. Det kan heldigvis gøres med eksempler.

Udvikling er at ændre. På menneskers vilkår og/eller adfærd.

At ændre adfærd - under eksisterende eller nye, selv bedre vilkår - kræver deltagelse. Aktiv deltagelse. Uden aktiv deltagelse ingen udvikling.

Aktiv deltagelse forudsætter engagement.

Engagement forudsætter inspiration og motivation.

Inspiration og motivation forudsætter viden og indsigt.

Viden og indsigt forudsætter kommunikation.

Derfor er kommunikation en kritisk faktor for vellykket udvikling. Og derfor bør ethvert udviklingsprojekt have en kommunikationskomponent.

Min egen erfaring stammer mest fra radioprojekter i en lang række lande. Det er ikke så sært, for netop radioen er jo i mange tredjeverdens lande det eneste kommunikations- eller massemedie. Aviser skal både kunne trykkes, distribueres - og læses! TV og internet kræver elektricitet. Radioen er billig, den er udbredt, signalerne kan rejse uendeligt langt på ingen tid og forcere bjerge, grænser og krigszoner. En radio kræver kun to batterier eller en solcelle - ja, de findes sågar med dynamo - og den taler det talte sprog som alle kan forstå og tale, så alle kan både give og modtage informationer. Hvad enten det sker gennem fortællinger, samtaler, interviews, digte, sange eller radioteater. Ægyptiske lánndsbyradioer har haft en målbar effekt på familiestørrelsen. Laotisk nærradio har ændret fødevaner og nedbragt diarré. Radio Barani i Pakistan har fået 75% af bønderne i Barani-området til at ændre dyrknings-

og gødningsmetoder på tre år. Quicha-sprogede radioindslag i Ciochabamba i Bolivia har lanceret soyabønner som et sundt fødevarerilskud til fattige familiers børn. Swaziland Broadcasting har sendt hundredetusindvis af børn til vaccination med et radioeventyr om "det sekshovede uhyre" - med henvisning til de seks mest udbredte børnesygdomme.

Jeg har hørt og oplevet radiomediet inspirere mennesker til at amme, bruge prævention, kurere struma, koge vandet, droppe rusgiftene og undgå eller i det mindste omgås pesticider med forsigtighed. Og jeg har oplevet radio standse - men desværre også starte - krige. Men først og fremmest har jeg set radio som et stærkt instrument for demokrati, sundhed, uddannelse og social udvikling. Og om et par dage tager jeg til Yemen for at bidrage til et DANIDA-støttet udviklingsprogram for udvikling af lokale radiostationer.

Det seneste års tid, hvor jeg har beskæftiget mig med musik, har jeg lært at også musik og brugen af musik kan bringe eller fremme udvikling. Lad mig nævne tre eksempler ved navn, så kan I selv søge videre.

De tre eksempler er El Sistema i Venezuela, Det sociale orkester-program i Argentina og Corpos Percussivos-programmet i Recife, Brasilien.

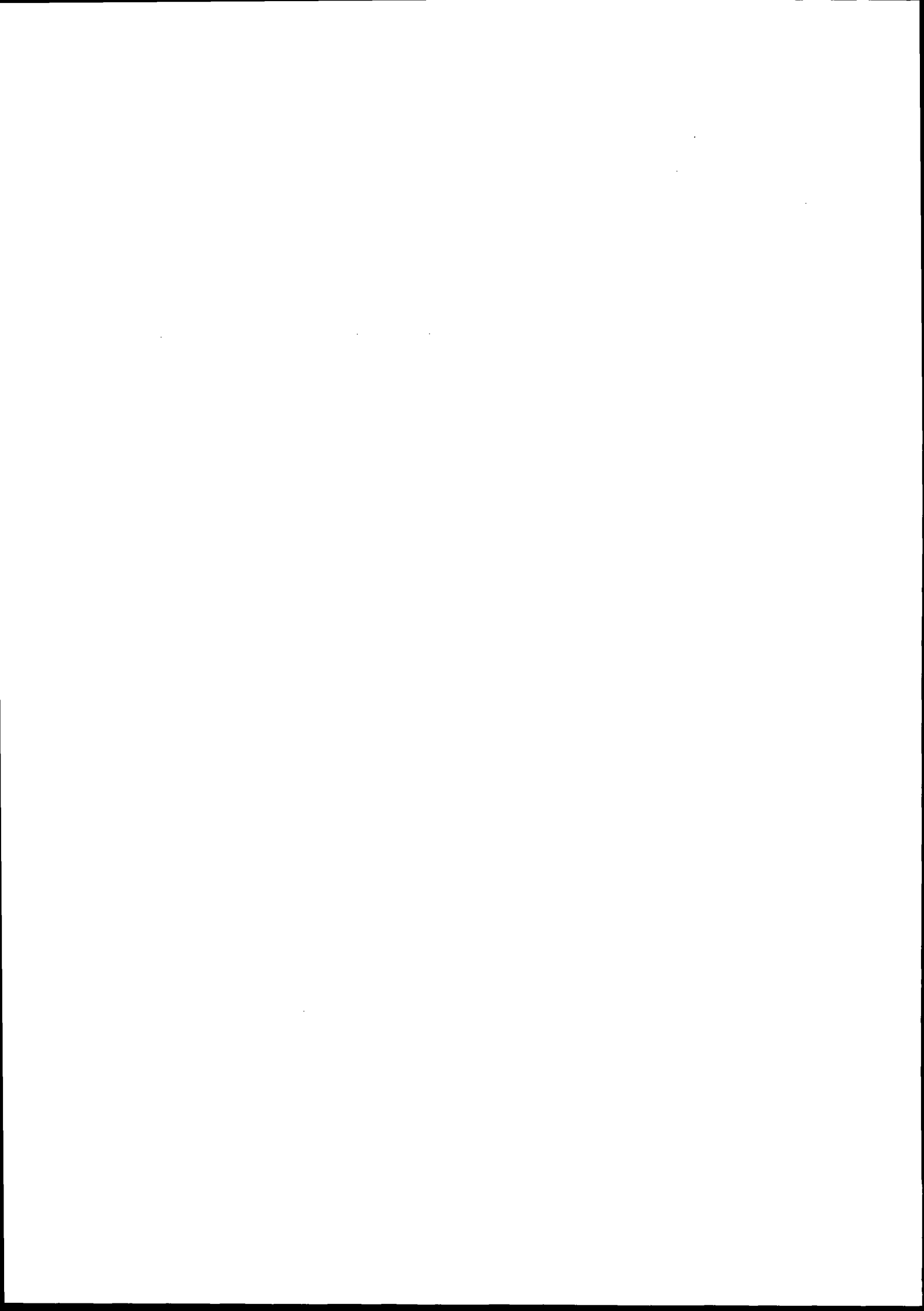
Alle tre steder har man - på forskellig vis - brugt musikken til at samle fattige, kriminelle eller bare almindelige lim-sniffende børn og unge fra slumområder og favellaer om en fælles interesse for musik, rytme og instrumenter, og har fået dem væk fra gaden, kriminaliteten eller limen. El Sistema i Venezuela har kørt siden 1975. Systemet omfatter 250.000 unge i mere end 100 lokale nuclei eller kerner. Systemet er enkelt. Enhver ung der melder sig og viser seriøs interesse og engagement får tilbudt et instrument efter eget valg og en professionel voksen tutor, rekrutteret blandt frivillige orkestermusikere.

Det argentinske program startede først i 2004, og kører efter nogenlunde det samme mønster, men lidt mindre klassisk-fint, og så har de udvidet programmet til også at omfatte arbejdsløse, industriarbejdere og fængselsfanger. Der er i dag 55 orkestre med ialt 5500 børn tilknyttet fra mere end tyve provinser over hele Argentina.

Og endelig er der Corpos Percussivos. Det er en musikskole for børn og unge i Recife i Brasilien. Det er musikken, og især trommerne, der trækker, men med trommespillet

følger også et tilbud om gratis undervisning og skolegang. Corpus Percussivos har endog en dansk vinkel. De har haft et udvekslingsprogram med spillestedet Vega her i København og har spillet sammen med danske børn på Oehlenschlagersgades Skole på Vesterbro og Freinetskolen i Valby.

Jo! Penge, pumper og præservativer kan godt skabe eller støtte udvikling i den tredje verden. Men hvis den tekniske bistand er motoren er kommunikation og kultur benzinen. Eller - sagt på en varmere måde. Hvis pumper og præservativer er kroppen er transistorradioer og trommedans det blod der pumper rundt i den og får den til at virke...

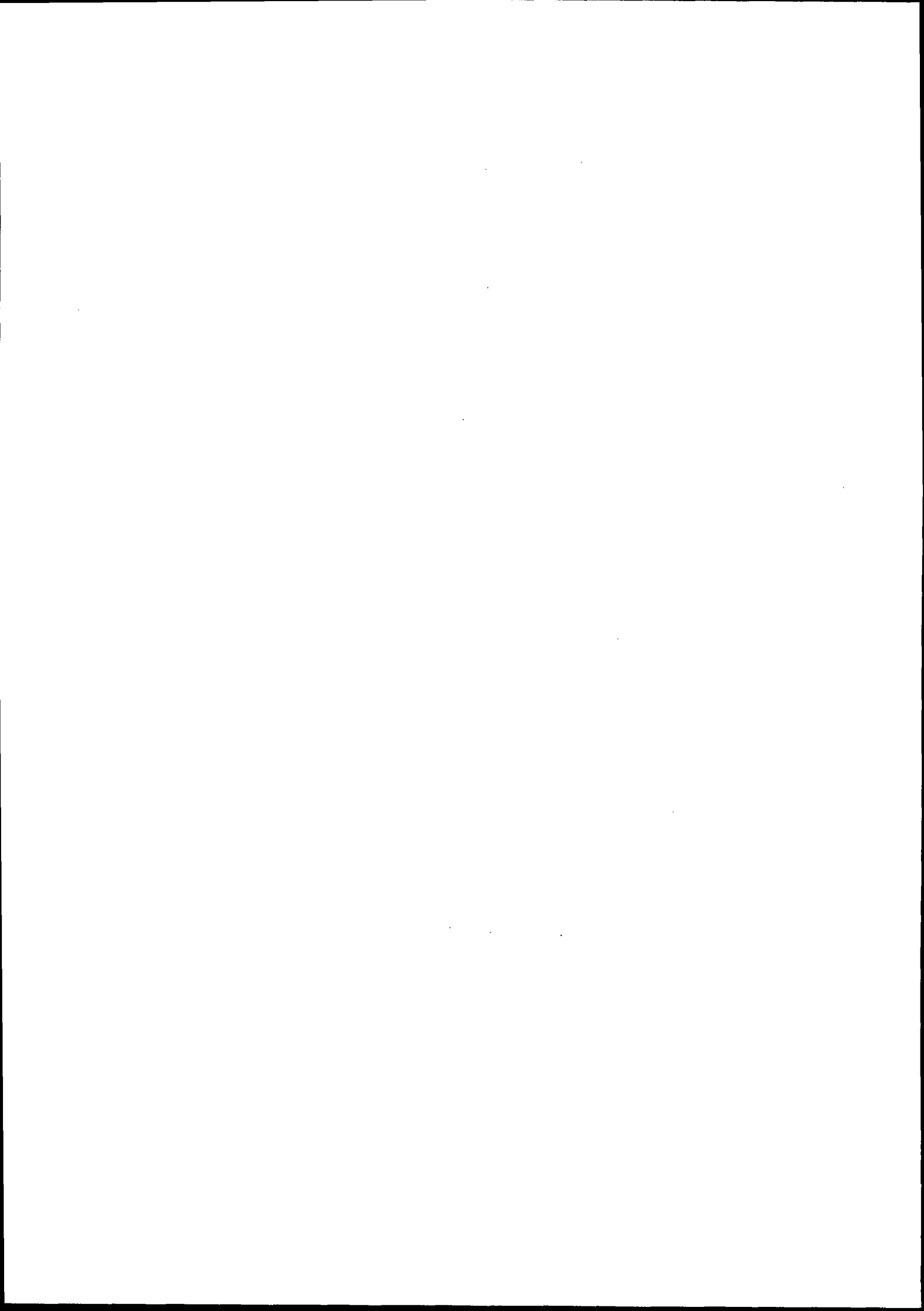

OPSAMLING VED TROELS CHRISTENSEN (V) OG MOGENS JENSEN (S):

Politiske kommentarer: 10 fokuspunkter fremover

Ved høringen opsummerede folketingsmedlemmerne Troels Christensen (V) og Mogens Jensen (S) følgende fokuspunkter for Udenrigsudvalget og Kulturudvalget i det kommende arbejde med kultur og udviklingsbistand, herunder den danske implementering af UNESCO-konventionen om kulturel mangfoldighed:

1. Det skal overvejes at revidere Danidas kulturstrategi fra 2002 og i en ny strategi indarbejde UNESCO-konventionen om kulturel mangfoldighed og i forbindelse hermed søge inspiration i den svenske kulturstrategi fra 2006.
2. Udvalgene skal følge Kulturministeriets nye internationale kulturstrategi og herunder overveje en national pengepulje til NGO'ers og kulturinstitutioners arbejde for UNESCO-konventionens anbefalinger.
3. Udvalgene skal følge udmøntningen af et dansk bidrag til den internationale UNESCO-fond for kulturel mangfoldighed.
4. Se på mulighederne for forbedring af den danske visum-administration bl.a. i forhold til kunstnere og kulturgrupper.
5. Overvej bedre og stærkere integration af kultur i de store bistandsprogrammer.
6. Overvej større forpligtelse til kulturinitiativer på ambassader og kulturinstitutioner – med tilsvarende ressourcer.
7. Se på behovet for øgede ressourcer til CKU (Center for Kulturel Udvikling).
8. Prioriter kulturel infrastruktur og kapacitetsopbygning i form af kulturelle uddannelsesinstitutioner, kulturinstitutioner, medier, produktionsstøtte, formidling/distribution m.m. i bistandssamarbejdslande.
9. Overvej hvordan public serviceinstitutioner kan bidrage til at udmønte UNESCO-konventionen om kulturel mangfoldighed, bl.a. via public service-kontrakterne.
10. Sikre ressourcer til implementeringen af UNESCO-konventionen om kulturel mangfoldighed.

Kultur og Udvikling

Nasser Khaders afsluttende tale til:

Høring i Landstingssalen 4. februar 2009, kl. 9-12.30

- Så er vi ved at være igennem dagens program.
- Det har været dejligt at opleve, den store interesse for høringen i dag.
- Jeg håber, at I ligesom jeg tager ny inspiration med herfra i dag.
- Som afslutning på dagens høring er der et par ting, som jeg gerne vil tage frem;
- Kultur og udvikling ikke er modsatte størrelser. Kultur eller det at give plads til forskellige kulturer står ikke i vejen for udvikling.
- Personlig udvikling er også at kunne udvikle sig selv og sin kulturelle identitet. Det betyder blandt andet, at der skal være plads til mangfoldighed.
- Og når vi taler om kulturel mangfoldighed, så er der ikke tale om at finde en undskyldning. Det er ikke kulturrelativisme, hvor traditionalisme, ulighed og

diskrimination kan undskyldes med kulturelle dogmer.

- Nej, mangfoldighed er gensidighed. Det er at give plads til forskellige kulturer og respekt for kulturer og individer.
- Grundvilkåret for kulturens udvikling og for mangfoldigheden er, at de grundlæggende frihedsrettigheder respekteres. Det hørte vi i de indledende indlæg i morges og i nogle af de perspektiverende indlæg.
- Vi har også hørt, at kulturel mangfoldighed ikke skaber splid og konflikt. Tværtimod er manglen på mulighed for at udtrykke sin kultur i langt højere grad konfliktskabende.
- Kultur og kunstnere kan være med til at åbne nye døre og bygge bro. Det kan være med til at skabe rum for at arbejde med ytringsfrihed og demokratisering.
- Så vi skal kunsten plads. Vi skal fremme kulturen ytringsfrihed. Det må vi huske i vores arbejde med kultur. Rammebetingelserne skal være i orden.

- Vi har også hørt, at kultur kan være et blandt mange instrumenter til at fremme udvikling – og til at lave bedre udvikling.
- At kultur kan bruges til at sikre, at budskabet og udviklingen når ud til dem, som vi ønsker at hjælpe på den bedst mulige måde.
- Men budskabet til den hjemlige debat er jo også klart.
- Vi skal give plads til andre kulturer i det danske samfund. Arbejde for et bedre kendskab til disse kulturer, også når vi ikke har de store festivaler som "Images of ..."
- Vi skal lære at tænke anderledes. Ikke nødvendigvis bruge flere ressourcer - selvom flere penge sjældent bliver afvist - men i højere grad se på, hvordan de institutioner vi allerede har, og det arbejde vi allerede gør, kan åbnes op, så vi kan støtte udviklingen af kulturen i udviklingslande. Til gensidig gevinst – ude og hjemme.
- Jeg synes, at vi har fået meget at arbejde videre med i Kulturudvalget og i Udenrigsudvalget fremover.

- Lad mig slutte med at sige tak til jer alle. Til ministre og oplægsholdere og til alle jer der ville lytte med og tage aktiv del. Det er en fornøjelse at holde konference, når opbakningen er som i dag.

- Tak for i dag.

Kulturudvalgets og
Ordningsudvalgets
sekretariat

Christiansborg
DK-1240 København K

Tlf. +45 33 37 55 00

www.ft.dk
ft@ft.dk